

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Διακυβέρνηση, Ανάπτυξη και Ασφάλεια στη Μεσόγειο»**

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Διπλωματική Εργασία της (Βενετίας Μαμαλίγκα, Α. Μ.: 4332022012)

**«Η Επιρροή του Οργανωμένου Εγκλήματος στην
Ευρωπαϊκή Προοπτική της Αλβανίας»**

**« The Influence of Organized Crime on Albania's
European Perspective»**

Επιβλέπων καθηγητής

Σωτήριος ΝΤΑΛΗΣ Διευθυντής του ΠΜΣ

Μέλη Επιτροπής

1. Ιωάννης ΦΟΥΚΑΣ
2. Ιωάννης ΣΤΡΙΜΠΗΣ

Ρόδος, Δεκέμβριος 2023

Διπλωματική Εργασία: Βενετία Μαμαλίγκα, Α. Μ.: 4332022012

*Αφιερωμένη στους γονείς μου, Χρήστο και Χρυσούλα,
στον αδερφό μου Νικόλαο
και τον σύζυγό μου Αντώνη,
για τη πίστη τους σε εμένα, καθώς και την αστείρευτη συναισθηματική,
ψυχική και ψυχολογική υποστήριξη που μου δείχνουν.*

ΓΛΩΣΣΑΡΙ

ΟΑΣΕ	Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη
ΔΕΥ	Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων
ΚΕΑ	Κόμμα Εργασίας της Αλβανίας
ΥΠΕΞ	Υπουργείο Εσωτερικών
ΗΠΑ	Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
ΕΤΕ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
ΕΟΚΕ	Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή
ΣΕΕ	Συνθήκη Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΕΣΚΤ	Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών
ΟΗΕ	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
ΜΜΕ	Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν
ΣΣΑ	Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης
ΟΝΕ	Οικονομική και Νομισματική Ένωση
ΕΚΤ	Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
SPAK	Ειδική Δομή Καταπολέμησης της Διαφθοράς (Αλβανικά: Struktura e Posaçme Anti-Korrupsion)
INTERPOL	The International Criminal Police Organization (Διεθνής Οργάνωση Εγκληματικής Αστυνομίας)
EUROPOL	Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία για την Επιβολή του Νόμου
UCK	Ushtria Çlirimtare Kombëtare - <i>UÇK</i> (Απελευθερωτικός Στρατός του Κοσσυφοπεδίου)
DIA	Direzione Investigativa Antimafia (Διεύθυνση Ερευνών κατά της Μαφίας)
FBI	Federal Bureau of Investigation (Ομοσπονδιακό Γραφείο Ερευνών)
CEFTA	Central European Free Trade Agreement (Συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου της Κεντρικής Ευρώπης)
FATF	Ομάδα Χρηματοοικονομικής Δράσης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<u>ΣΥΝΟΨΗ</u>	<u>7</u>
<u>ABSTRACT</u>	<u>8</u>
<u>ΕΙΣΑΓΩΓΗ</u>	<u>9</u>
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΈΓΚΛΗΜΑ</u>	<u>11</u>
1.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	11
1.2 ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ	13
1.3 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ	14
1.4 Ο ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ	20
1.5 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ	22
1.6 Η ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΠΑΛΕΡΜΟ	23
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΈΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ Η ΔΙΑΦΘΟΡΑ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ</u>	<u>26</u>
2.1 ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ	27
2.2 ΟΜΑΔΕΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ	29
2.3 ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΟ 1991	30
2.4 Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΟΥ 1997 ΜΕ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΤΡΑΠΕΖΩΝ	32
2.5 Η ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΚΗΣ ΜΑΦΙΑΣ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΨΥΧΡΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ	33
2.6 Η ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΜΑΦΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	37
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ</u>	<u>41</u>
3.1 ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΝΤΑΞΙΑΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΕ	41
3.2 ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΔΥΣΧΕΡΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗ	43
3.3 ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ	45
3.4 ΕΚΘΕΣΗ ΑΛΒΑΝΙΑΣ 2023 ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ	49
<u>ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ</u>	<u>50</u>
<u>ΠΗΓΕΣ</u>	<u>53</u>

ΔΗΛΩΣΗ ΜΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Η εργασία που παραδίδω είναι αποτέλεσμα πρωτότυπης έρευνας και δεν χρησιμοποιώ πνευματική ιδιοκτησία τρίτων χωρίς αναφορές. Αναλαμβάνω όλες τις νομικές και διοικητικές συνέπειες που δύναμαι να αντιμετωπίσω σε περίπτωση που η εργασία μου αποδειχθεί ότι αποτελεί προϊόν λογοκλοπής, σύμφωνα με τον Κανονισμό του Ιδρύματος.

Βενετία Μαμαλίγκα

ΣΥΝΟΨΗ

Το οργανωμένο έγκλημα, αποτελεί μια σύγχρονη πρόκληση για τη δημόσια ασφάλεια και την ανάπτυξη των Ευρωπαϊκών κρατών. Αποτελεί ένα καίριο θέμα που προβληματίζει την κοινή γνώμη, και την πολιτική. Η διεθνοποίηση των αγορών, η ραγδαία ανάπτυξη του διαδικτύου, της πληροφορικής τεχνολογίας, επηρέασαν τον τρόπο δράσης των εγκληματικών οργανώσεων. Το σύγχρονο οργανωμένο έγκλημα είναι στενά συνυφασμένο με το οικονομικό έγκλημα, καθώς και με την τρομοκρατία, γεγονός που δυσχεραίνει την κατανόηση και την αποτελεσματική αντιμετώπισή του. Διεθνείς Οργανισμοί και Κυβερνήσεις επιχειρούν την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος, κυρίως με νομοθετικές παρεμβάσεις, με τροποποίηση της νομοθεσίας των κρατών-μελών, ως προς την αυστηροποίηση των ποινικών κυρώσεων, καθώς και με εντατικοποίηση και εδραίωση της αστυνομικής και της δικαστικής συνεργασίας των χωρών.

Στην παρούσα εργασία, συζητείται το οργανωμένο έγκλημα, ιδιαίτερα το οργανωμένο έγκλημα στην Αλβανία, το οποίο συνιστά ένα κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό πρόβλημα και επηρεάζει-επιδρά την ένταξη της Αλβανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η αλβανική μαφία είναι μια από τις πιο αναπτυσσόμενες εγκληματικές οργανώσεις στον κόσμο, με δραστηριότητες σε πολλές χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ευρώπης. Η αλβανική μαφία είναι γνωστή για τη συμμετοχή της σε διάφορες εγκληματικές δραστηριότητες, όπως η εμπορία ναρκωτικών, η δωροδοκία, η ληστεία, η τοκογλυφία και η εμπορία ανθρώπων.

Στην παρούσα εργασία περιγράφεται η δημιουργία, η εξέλιξη, τα αίτια, τα είδη (ναρκωτικά, διακίνηση όπλων, παράνομη μετανάστευση, ξέπλυμα χρήματος, εκβιασμοί, ανθρωποκτονίες) του αλβανικού οργανωμένου εγκλήματος, τα δίκτυα εξουσίας, πολιτικής που διαμορφώνουν τη δράση του και ποιος ο ρόλος του οργανωμένου εγκλήματος στην παρεμπόδιση της ένταξης της Αλβανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Λέξεις κλειδιά: οργανωμένο έγκλημα, αλβανική μαφία, Ευρωπαϊκή Ένωση

ABSTRACT

Organized crime is a modern challenge for Public Security and the development of European states. The internationalization of markets, the rapid development of the Internet, Information Technology, influenced the way Criminal Organizations Act. Modern organized crime is closely intertwined with economic crime as well as terrorism, which makes it difficult to understand and effectively tackle it. International organizations and governments are attempting to tackle organized crime, particularly through legislative interventions, by approximating the laws of member states, on issues of tightening criminal sanctions, as well as by intensifying and consolidating the police and judicial cooperation of countries.

This paper discusses organized crime, particularly organized crime in Albania, which constitutes a social, economic and political problem and affects-determines Albania's accession to the European Union. The Albanian mafia is one of the most growing criminal organizations in the world, with activities in many countries, including Europe. The Albanian mafia is known for its involvement in various criminal activities, such as drug trafficking, bribery, robbery, usury and human trafficking.

This paper describes the creation, evolution, causes, types of Albanian organized crime, Power Networks, politics that shape the activity of the Albanian mafia. Of particular interest is the role of organized crime in preventing Albania from joining the European Union.

Keywords: Organized crime, Albanian mafia, European Union

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το οργανωμένο έγκλημα αποτελεί σημαντική πρόκληση για τον κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό ιστό των εθνών παγκοσμίως και η Αλβανία δεν αποτελεί εξαίρεση. Ο περίπλοκος ιστός των εγκληματικών δικτύων που δρουν εντός της χώρας όχι μόνο υπονόμωσε την εσωτερική σταθερότητα, αλλά έχει ρίξει επίσης σκιά στην ευρωπαϊκή προοπτική της Αλβανίας. Καθώς το έθνος προσπαθεί να ενσωματωθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η διάχυτη επιρροή του οργανωμένου εγκλήματος αποτελεί τρομερό εμπόδιο, εμποδίζοντας την πρόοδο και εγείροντας ανησυχίες μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ.

Η Αλβανία, που βρίσκεται στο σταυροδρόμι Ανατολής και Δύσης, έχει αντιμετωπίσει επίμονες προκλήσεις που πηγάζουν από οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες, που κυμαίνονται από τη διακίνηση ναρκωτικών και το λαθρεμπόριο ανθρώπων έως τη διαφθορά και το ξέπλυμα χρήματος. Αυτές οι παράνομες επιχειρήσεις λειτουργούν συχνά με ένα επίπεδο πολυπλοκότητας που τους επιτρέπει να διεισδύσουν σε βασικούς τομείς της κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής, της επιβολής του νόμου και των επιχειρήσεων. Η εμπλοκή εγκληματικών στοιχείων με νόμιμους θεσμούς όχι μόνο διαβρώνει το κράτος δικαίου, αλλά παρεμποδίζει επίσης τις προσπάθειες για τη θέσπιση ενός διαφανούς και υπεύθυνου πλαισίου διακυβέρνησης – κρίσιμο κριτήριο για την ένταξη στην ΕΕ.

Ο αντίκτυπος του οργανωμένου εγκλήματος στην ευρωπαϊκή προοπτική της Αλβανίας είναι βαθύς και πολύπλευρος. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δίνει προτεραιότητα στις δημοκρατικές αξίες, το κράτος δικαίου και την αποτελεσματική διακυβέρνηση ως προϋποθέσεις για την ένταξη. Η εμμονή του οργανωμένου εγκλήματος υπονομεύει αυτές τις βασικές αρχές, καθιστώντας δύσκολο για την Αλβανία να επιδείξει την απαραίτητη δέσμευση στα πρότυπα της ΕΕ. Η επικράτηση της διαφθοράς, τα αδύναμα δικαστικά συστήματα και η έλλειψη αποτελεσματικότητας της επιβολής του νόμου επιδεινώνουν περαιτέρω τις προκλήσεις, δημιουργώντας μια έντονη αντίθεση με τις προσδοκίες της ΕΕ. Η ευρωπαϊκή προοπτική για την Αλβανία συνδέεται περίπλοκα με την ικανότητά της να καταπολεμά αποτελεσματικά το οργανωμένο έγκλημα. (Μαντά Ε., (2000). Η αποτυχία αντιμετώπισης αυτού του ζητήματος όχι μόνο θέτει σε κίνδυνο τις πιθανότητες ένταξης της χώρας στην ΕΕ, αλλά διαιωνίζει επίσης έναν κύκλο κοινωνικής και οικονομικής αστάθειας, εμποδίζοντας τη συνολική ευημερία των πολιτών της. Κατά συνέπεια, η καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος έχει γίνει κεντρική πτυχή της μεταρρυθμιστικής ατζέντας της Αλβανίας, καθώς το έθνος επιδιώκει να ευθυγραμμιστεί με τις ευρωπαϊκές αξίες και πρότυπα.

Σε αυτό το πλαίσιο, η κατανόηση της περίπλοκης αλληλεπίδρασης μεταξύ του οργανωμένου εγκλήματος και των ευρωπαϊκών φιλοδοξιών της Αλβανίας είναι ζωτικής σημασίας. Οι προσπάθειες για την εξάρθρωση εγκληματικών δικτύων, την ενίσχυση των θεσμών και την καλλιέργεια μιας

κουλτούρας διαφάνειας είναι επιτακτική ανάγκη για την Αλβανία όχι μόνο να καταπολεμήσει τις άμεσες απειλές που θέτει το οργανωμένο έγκλημα αλλά και να ανοίξει το δρόμο για ένα πιο ασφαλές, ευημερούν και ολοκληρωμένο μέλλον εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΈΓΚΛΗΜΑ

Η ανθρώπινη δραστηριότητα, στην πολύπλευρη και πολυδύναμη έκφρασή της, είναι φυσικό και επόμενο να δημιουργεί συχνά αντιθέσεις και διαφορές, σε τέτοια έκταση και βαθμό, που αναπόφευκτα να ζητείται η μεσολάβηση και η διαιτησία του νόμου. (Ferrer, N., 2000).

Όσο η επιστημονική και η τεχνολογική γνώση προάγονται, τόσο και η ζωή γίνεται πιο περίπλοκη, τα προβλήματα πολλαπλασιάζονται, και η ρυθμιστική παρέμβαση του Νόμου γίνεται επιτακτικότερη και το έργο του επιτηρητή του Νόμου γίνεται πιο σύνθετο-δύσκολο. Ο επιτηρητής του Νόμου πρέπει να διαθέτει πλήθος γνώσεων στη σύγχρονη εποχή, ώστε να επιτελεί με επιτυχία το έργο του. Απαιτείται να διαθέτει τις γνώσεις εκείνες και την εμπειρία που θα τον βοηθήσουν στη συλλογή και ανεύρεση στοιχείων σχετικών με το έγκλημα, από τον τόπο του εγκλήματος. (Ελληνική Αστυνομία. (2019).

1.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Ιστορικά η έννοια του εγκλήματος συμπίπτει με την ανάπτυξη του ποινικού δικαίου τον 18^ο αιώνα. Το έγκλημα, ως κοινωνικό φαινόμενο, προβληματίζε πάντοτε τις οργανωμένες κοινωνίες, οι οποίες επιχειρούσαν να το αντιμετωπίσουν και να το περιορίσουν αναπτύσσοντας σχέδια δράσης. (Ferrer, N., 2000). Στις πρωτόγονες κοινωνίες είναι χαρακτηριστική η ύπαρξη ενός συστήματος αξιών, που αποσκοπούν στην προστασία των ατόμων-μελών από εξωτερικούς κινδύνους και απειλές. Με βάση το σύστημα αξιών, διαμορφώνεται ένας αποδεκτός κώδικας συμπεριφοράς και οποιαδήποτε απόκλιση από αυτό θεωρείται «εγκληματική». (Ελληνική Αστυνομία. (2019). Κατά τους Cohen και Felson, το έγκλημα θα πρέπει να θεωρείται ως ένα συμβάν που λαμβάνει χώρα σε συγκεκριμένη τοποθεσία και χρόνο, περιλαμβάνοντας συγκεκριμένους ανθρώπους και/ή αντικείμενα. (Ψαρούλης, Δ. Κ., 2018)

Το έγκλημα αποτελεί σύνθετο κοινωνικό πρόβλημα με αιτιολογικούς παράγοντες, και συνιστά σύγχρονη μορφή διακινδύνευσης. Σήμερα, η εγκληματικότητα εκτυλίσσεται παντού και συνεχώς, όπως στις καθημερινές συναλλαγές, στο δρόμο, στο σχολείο, στα μέσα μαζικής μεταφοράς. Στη σύγχρονη εποχή παρατηρούνται διάφορες μορφές εγκληματικής δραστηριότητας, όπως:

- Εμπορία ναρκωτικών
- Εκβιάσεις
- Διαφθορά
- Ξέπλυμα χρήματος
- Εμπορία ανθρώπων
- Ανθρωποκτονίες

Η εγκληματική δραστηριότητα αναδεικνύεται σταδιακά ως ένας αυξανόμενος αποσταθεροποιητικός παράγοντας για την επιβίωση τόσο των ατόμων όσο και των κοινωνικών ομάδων. Ένα έγκλημα συνιστά παράβαση ενός κανόνα του ποινικού δικαίου. Αυτό δημιουργεί ανησυχία και φόβο στον πληθυσμό. Τα μέλη μιας κοινωνίας υποστηρίζουν προγράμματα εφαρμογής κοινωνικού ελέγχου και αυστηρής καταστολής των πράξεων που προσδιορίζονται ως εγκλήματα. Με βάση την κοινωνιολογική θεώρηση του εγκλήματος, το έγκλημα συνιστά μια κοινωνική κατασκευή, μια αποκλίνουσα και αντικοινωνική συμπεριφορά, κατά της ηθικής της κοινωνίας, και οδηγεί στην επιβολή κυρώσεων. Χρήζει σήμανσης ότι, πράξεις λιγότερο σοβαρές για το κοινωνικό σύνολο, προτιμάται η χρήση του όρου παραβατικότητα αντί της εγκληματικότητας. (Ελληνική Αστυνομία. (2019).

Έγκλημα χαρακτηρίζεται μια πράξη που προκαλεί στον πολίτη έντονες συγκινησιακές αναταραχές προκαλώντας κοινωνικές αντιδράσεις, και ενισχύοντας την επιθυμία τιμωρίας των δραστών. Την ποινική αντίδραση προκαλούν, όχι η ταυτότητα των αντικειμενικών ενεργειών, αλλά η ταυτότητα των αισθημάτων και των συγκινήσεων που προκαλούν αυτές. Το εγκληματικό όριο αποτελεί το σημείο εκείνο από το οποίο η κοινωνική αντίδραση γίνεται εντονότερη και επιδιώκει την τιμωρία του παραβάτη των κοινωνικών κανόνων (seuil de criminalite) ‘ (Α. Γιωτόπουλου - Μαραγκοπούλου, 1984).

Η θεωρητική προσέγγιση της εγκληματολογίας υποστηρίζει το ρόλο της πολιτικής εξουσίας στον καθορισμό του ποινικού δικαίου και των εγκληματικών ενεργειών. Το ποινικό δίκαιο επικεντρώνεται στην εγκληματική πράξη και στο δράστη και επιχειρεί να αντιληφθεί την απαξίωση της συμπεριφοράς των παραγόντων που συμμετέχουν στο έγκλημα. (Ferrer, N., 2000). Οι κύριες κατηγορίες πολυ-ανθρωποκτονιών ή πολλαπλών ανθρωποκτονιών χωρίζονται στη μαζική ανθρωποκτονία, την ανθρωποκτονία κατά συρροή και στην «οργανικού τύπου» ανθρωποκτονία κατά συρροή. Η Θεωρία Δραστηριοτήτων Ρουτίνας, εκκινώντας ως μια μακροοικονομική εξήγηση της επιθετικής εγκληματικότητας, αντιμετωπίζεται πλέον από την εγκληματολογία ως παράδειγμα μιας σύγχρονης Θεωρίας Κοινωνικής Αποδόμησης, έχοντας εξελιχθεί σε βασικό μηχανισμό εξέτασης της εγκληματικής ευκαιρίας, αλλά και της πρόληψης του εγκλήματος σε διάφορες τοποθεσίες. Πριν την έλευση της θεωρίας αυτής, η οποία επικεντρώνεται σε μια σειρά παραγόντων, που διασταυρώνονται στο χώρο και το χρόνο, ώστε να παράγουν εγκληματικές ευκαιρίες κι εν συνεχεία εγκληματικά γεγονότα, σχεδόν όλη εγκληματολογική επιστήμη είχε επικεντρωθεί αποκλειστικά στην εξέταση παραγόντων (βιολογικών, κοινωνικών, οικονομικών) που παρακινούσαν τους παραβάτες να ενεργούν εγκληματικά. Σύμφωνα με την υπό εξέταση Θεωρία, οι άνθρωποι λαμβάνουν αποφάσεις βάσει του πόσο επωφελείς θα είναι αυτές για τους ίδιους, αποφεύγοντας ταυτόχρονα τις αρνητικές επιπτώσεις.

Από τις απαρχές της η θεωρία δραστηριότητας ρουτίνας αποσκοπούσε στην περαιτέρω διευκρίνιση των αναγκαίων προϋποθέσεων, προκειμένου να στοιχειοθετηθεί το εγκληματικό γεγονός.

Τα άτομα που προλαμβάνουν την εγκληματικότητα έχουν υποδιαιρεθεί ανάλογα με το ποιον ή τι εποπτεύουν- δράστη, στόχο ή τόπο – οπότε συλλογικά αναφέρονται ως ελεγκτές. Οι χειριστές είναι άνθρωποι που ασκούν άτυπο κοινωνικό έλεγχο σε πιθανούς παραβάτες, για να τους εμποδίσουν να διαπράξουν εγκλήματα. (Καϊάφα-Γκμπάντι, Μ. (2003). Γενικότερα, η παραβατική - εγκληματική συμπεριφορά κωδικοποιείται και κατηγοριοποιείται σε ποικίλους τύπους εγκλημάτων:

- Εγκλήματα βίας κατά προσώπου (φόνοι, σωματικές βλάβες, βιασμοί).
- Εγκλήματα κατά της περιουσίας (κλοπές, ληστείες).
- Εγκλήματα χωρίς θύμα (χρήση απαγορευμένων ουσιών, επαιτεία).

(Ferrer, N., 2000).

1.2 ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ

Αξιοσημείωτο είναι πως η έννοια του εγκλήματος μεταβάλλεται παράλληλα με την κοινωνική εξέλιξη. Η εγκληματικότητα αποτελεί κοινωνικό φαινόμενο και παράγωγο της κοινωνίας. Πολλοί μελετητές και κοινωνιολόγοι θεωρούν ότι, το έγκλημα είναι προϊόν των κοινωνικών συνθηκών. Η μελέτη του εγκλήματος και των αιτιών του, εμπίπτει στη σφαίρα της εγκληματολογίας, η οποία εξετάζει τους κοινωνικούς, οικονομικούς, πολιτιστικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες που συμβάλλουν στην εγκληματική συμπεριφορά. Ο ορισμός του εγκλήματος και του τι θεωρείται αποκλίνουσα συμπεριφορά διαμορφώνεται συχνά από κοινωνικούς κανόνες, αξίες και νομικά συστήματα. Πράξεις που θεωρούνται εγκληματικές σε μια κοινωνία δεν μπορούν να θεωρηθούν ως τέτοιες σε μια άλλη, αυτό ονομάζεται κοινωνική κατασκευή. Τα άτομα κοινωνικοποιούνται μέσω διαφόρων θεσμών, όπως της οικογένειας, της εκπαίδευσης και τα μέσα ενημέρωσης. Οι αξίες και οι κανόνες που μαθαίνονται κατά τη διάρκεια της κοινωνικοποίησης ενός ατόμου, μπορούν να επηρεάσουν τη συμπεριφορά, συμπεριλαμβανομένης της πιθανότητας εμπλοκής του σε εγκληματικές δραστηριότητες. Οι κοινωνικές ανισότητες, είτε οικονομικές, εκπαιδευτικές είτε βασισμένες σε άλλους παράγοντες, μπορούν να συμβάλουν στην εγκληματικότητα. Ορισμένες θεωρίες, όπως η θεωρία του στελέχους, ισχυρίζονται ότι, τα άτομα μπορεί να στραφούν στο έγκλημα ως απάντηση στην πίεση που προκαλείται από την έλλειψη ευκαιριών ή πόρων. Οι κοινωνίες τείνουν να αναπτύσσουν μηχανισμούς κοινωνικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων των νομικών συστημάτων και της επιβολής του νόμου, για τη ρύθμιση της συμπεριφοράς. Η ύπαρξη νόμων και η επιβολή τους αντικατοπτρίζει τις προσπάθειες της κοινωνίας για τη διατήρηση της τάξης και την πρόληψη εγκληματικών δραστηριοτήτων. Παράγοντες όπως η δομή της οικογένειας, η εκπαίδευση, οι ευκαιρίες απασχόλησης και το περιβάλλον της κοινότητας μπορούν να διαδραματίσουν ρόλο στη διαμόρφωση των ατόμων να εμπλέκονται σε εγκληματική συμπεριφορά. Η κατανόηση του εγκλήματος ως κοινωνικού φαινομένου περιλαμβάνει την εξέταση του ευρύτερου κοινωνικού πλαισίου στο οποίο εμφανίζεται, την αναγνώριση του αντίκτυπου των κοινωνικών δομών και

δυναμικών στα άτομα και την εξέταση του ρόλου των κοινωνικών θεσμών στην πρόληψη ή τη διαιώνιση της εγκληματικής συμπεριφοράς. (Vold, Bernard, Snipes, 2002:177).

Κοινό χαρακτηριστικό του εγκλήματος είναι ότι αποτελείται από πράξεις οι οποίες αποδοκιμάζονται από την κοινωνική ομάδα. Ο εγκληματίας παραβαίνει το νόμο, και τον κώδικα αξιών της κοινωνικής ομάδας. Η εγκληματική πράξη μπορεί να είναι απόρροια της σύγκρουσης συμφερόντων. Η παράβαση του νόμου συνεπάγεται την κινητοποίηση του μηχανισμού κοινωνικού ελέγχου. (Ψαρούλης, Δ. Κ., 2018)

1.3 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

Ο όρος «οργανωμένο έγκλημα» έχει αποτυπωθεί στο υποσυνείδητο ως η οργάνωση τύπου μαφία, με κύρια χαρακτηριστικά τη συνωμοσία, το μυστικό τρόπο δράσης, την αδιαφάνεια, τα οποία παρεμποδίζουν την ανακάλυψη των δραστηριοτήτων του. Ο όρος «οργανωμένο έγκλημα» πρωτοεμφανίστηκε το 1920 στις ΗΠΑ και αναφερόταν στις εγκληματικές οργανώσεις (Μαφία) που πραγματοποιούσαν παράνομες δραστηριότητες. Κύριες δράσεις που χαρακτηρίζουν το οργανωμένο έγκλημα είναι ο εκβιασμός, η διαιτησία των διαφορών ανάμεσα στις εγκληματικές οργανώσεις, η οργάνωση παράνομων συναλλαγών, τα παράνομα τυχερά παιχνίδια, τα ναρκωτικά, η πορνεία, η τοκογλυφία, η απάτη.

Το οργανωμένο έγκλημα δεν αποτελούσε φαινόμενο γνωστό στην ανθρωπότητα, παρά μόνο μετά τα τέλη του 19ου αιώνα. Στην κεντρική Ευρώπη τον 15^ο αιώνα παρατηρούνται ληστρικές συμμορίες που λυμαίνονται σε αγροτικές περιοχές και σε πόλεις, ακόμη και οργανωμένες εγκληματικές ομάδες που δρούσαν μέσα στις πόλεις. Για παράδειγμα, στη Γερμανία είναι χαρακτηριστική η δράση οργανωμένων ομάδων σωματεμπόρων στη διάρκεια του μεσοπολέμου. Στην Αγγλία, την χρονική περίοδο 1620-1630, η Mary Frith αποτέλεσε μια οργανωμένη εγκληματική ομάδα που δρούσε στο Λονδίνο με κλοπές πολύτιμων αντικειμένων. (Καϊάφα-Γκμπάντι, Μ. (2003).

Μέχρι και τα τέλη του 20ου αιώνα, το οργανωμένο έγκλημα αντιμετωπιζόταν ως ένα κατεξοχήν τοπικό φαινόμενο, περιχαρακωμένο σε συγκεκριμένες χώρες. Παρ' όλα αυτά, τα τελευταία χρόνια η αντεγκληματική πολιτική καλείται να καταπολεμήσει μια νέα μορφή οργανωμένης εγκληματικότητας, αντιστοιχούσα σε ένα νέο, σύγχρονο μοντέλο κοινωνίας. Οι παράγοντες που συνετέλεσαν στη διαμόρφωση του αποκαλούμενου στη θεωρία «διεθνικού ή υπερεθνικού οργανωμένου εγκλήματος», είναι πράγματι πολυάριθμοι. Αρχικά, βαρύνουσα σημασία είχε η αυξανόμενη διεθνοποίηση των οικονομιών, η κατάργηση του ελέγχου διακίνησης των κεφαλαίων και, ιδίως όσον αφορά τον ευρωπαϊκό χώρο, η ελεύθερη μετακίνηση των προσώπων, ακόμα και η εισαγωγή του κοινού νομίσματος. Με άλλα λόγια, οι τεχνικές, οικονομικές και πολιτικές συνέπειες της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης δημιούργησαν νέες ευκαιρίες για το οργανωμένο έγκλημα σε έναν ελεύθερο για τους πολίτες -αλλά και τους εγκληματίες ευρωπαϊκό οικονομικό χώρο. Η άρση

των ελέγχων σε συνδυασμό με τον εκσυγχρονισμό του τραπεζικού συστήματος και την ανεπαρκή θεσμική θωράκισή του ευνόησε τις προσπάθειες συγκάλυψης της οργανωμένης εγκληματικής δραστηριότητας, όπως λ.χ. μέσω των μηχανισμών ξεπλύματος «μαύρου χρήματος». (Καϊάφα-Γκμπάντι, Μ. (2003).

Παρά το γεγονός ότι η δράση συμμοριών κάθε είδους, ιδίως πειρατών και ληστών, παρέμενε ανέκαθεν στο προσκήνιο της εγκληματικότητας ήδη από την αρχαιότητα, ένα νέο εγκληματικό μόρφωμα, αυτό της σικελικής Μαφίας, μετέβαλε άρδην το τοπίο και έτσι εύλογα χαρακτηρίστηκε ως η αρχετυπική εγκληματική οργάνωση. Οι ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούσαν στη Σικελία ευνόησαν την ανάπτυξη τοπικών κέντρων εξουσίας γύρω από τον εκάστοτε γαιοκτήμονα και τους ένοπλους προστάτες του. Την ίδια στιγμή, το κράτος αδυνατούσε να ανταποκριθεί στις ανάγκες της κοινωνίας για προστασία από το έγκλημα μετά την κατάρρευση του φεουδαρχικού συστήματος, αναδεικνύοντας έτσι ένα κενό στη διακυβέρνηση. Το κενό αυτό, έσπευσαν να το καλύψουν συγκεκριμένοι ιδιώτες που παρείχαν υπηρεσίες ιδιωτικής προστασίας. Ήδη από αυτό το σημείο διαφαίνεται το ιδιαίτερο γνώρισμα της Μαφίας, το οποίο διατρέχει ολόκληρη την ιστορία της: πρόκειται για την εμπέδωση των σχέσεων με τους πολίτες, κατευθυνόμενη στην αντιποίηση εκ μέρους των μαφιόζων, των κρατικών αρχών, κείμενων στο σκληρό πυρήνα της κρατικής εξουσίας, όπως το μονοπώλιο της βίας, η επίλυση των ιδιωτικών διαφορών, αλλά ακόμα και η «φορολογική αρμοδιότητα». Για αιώνες σε αυτό το τοπικό επίπεδο η Μαφία και το κράτος συμβίωναν αρμονικά, καθώς το κάθε μέρος αποδεχόταν την οριοθέτηση της εξουσίας του άλλου εντός του χώρου δράσης του. Η ταύτιση των εννοιών «μαφία» και «οργανωμένο έγκλημα» πραγματοποιήθηκε το 1980. Κοινωνιολόγοι, που μελέτησαν τη σικελική μαφία, διατύπωσαν την άποψη πως η μαφία αποτελεί ένα τύπο συμπεριφοράς και εξουσίας. Η μαφία αποτέλεσε μια υβριδική μορφή διακυβέρνησης υπό την καθοδήγηση ανθρώπων ικανών και αποφασισμένων να χρησιμοποιήσουν βία, και να εξουδετερώσουν κάθε μορφή κοινωνικής πρόνοιας. (Gambetta , D. (1993).

Ο όρος «οργανωμένο έγκλημα» χρησιμοποιείται ευρύτατα από το κοινό, αν και οι διάφορες εγκληματικές οργανώσεις έχουν δικούς τους όρους (σικελική μαφία - Κόζα Νόστρα, μεξικανική μαφία - Λα Εμέ, ιαπωνική μαφία - Γιακούζα, ρώσικη μαφία - Μπράτβα). Ο όρος «οργανωμένο έγκλημα» συνδέεται με τις έννοιες της «συμμορίας», της «μαφίας», καθώς οι εγκληματικές οργανώσεις ενεργούν με δόλο, εφαρμόζοντας ακραίες μορφές βίας, απειλές εκδίκησης, απαγωγές, εκβιασμούς και δολοφονίες. Οι συμμορίες αυτές διαθέτουν ιεραρχία, ηγέτες, οργάνωση, ενεργούν μυστικά, εφαρμόζουν μεθόδους στρατολόγησης μελών, απαξιώνοντας κάθε κανόνα δικαίου της οργανωμένης πολιτείας. Το οργανωμένο έγκλημα συνιστά μια άναρχη, αντικοινωνική συμπεριφορά μιας συμμορίας/ομάδας ατόμων. Συνιστά ένα σύνθετο εγκληματικό φαινόμενο, που εξελίσσεται και μετασηματίζεται διαρκώς, επιδιώκοντας το οικονομικό όφελος ή όφελος εξουσίας. (Gambetta , D. (1993).

Η κατάρρευση του σοσιαλιστικού μπλοκ στην ανατολική Ευρώπη επηρέασε στο μέγιστο βαθμό τη δυνατότητα των διάδοχων κρατών να επιβάλλουν τον αυστηρό έλεγχο των συνόρων τους με τα γειτονικά κράτη της ηπειρωτικής Ευρώπης, καθιστώντας ελκυστική τη δυνατότητα μεταφοράς παράνομων αγαθών για εγκληματίες προερχόμενους τόσο από την Ευρώπη όσο και την Ασία. Μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου και την παρακμή της κρατικά χρηματοδοτούμενης τρομοκρατίας, η εμπλοκή με την οργανωμένη εγκληματική δραστηριότητα αποτέλεσε μέσο τρομοκρατίας προσδιορίζοντας τη δυνατότητα συνεργασίας με το οργανωμένο έγκλημα. Φαίνεται πως οι τρομοκρατικές οργανώσεις με πολιτικές σκοπιμότητες συνεργάζονται περισσότερο με οργανωμένες εγκληματικές ομάδες. (Καϊάφα-Γκμπάντι, Μ. (2003).

Σύγκλιση							
Οργανωμένο Έγκλημα							Τρομοκρατία
	1	2	3	4	3	2	1
(1) Συμμαχία με τρομοκρατική ομάδα							(3) Εμπορική τρομοκρατία
(2) Χρήση τρομοκρατικών τακτικών για επιχειρησιακούς σκοπούς							(2) Εγκληματικές δραστηριότητες για επιχειρησιακούς σκοπούς
(3) Πολιτικό έγκλημα							(1) Συμμαχία με εγκληματική ομάδα
							(4) Σύνδρομο «Μαύρης Τρύπας»

Η επιστήμη επιχείρησε να ερευνήσει τη φύση του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος, προκειμένου να αναληφθούν πρωτοβουλίες πρόσφορες για την καταπολέμησή του. Οι δράσεις του μπορούν να διακριθούν, ανάλογα με το στόχο των οποίων επιδιώκουν, σε αυτές που σχετίζονται:

α) Με την παροχή παράνομων αγαθών (διακίνηση ναρκωτικών, εμπόριο κλαπέντων περιουσιακών στοιχείων, παραχάραξη),

β) Με την παροχή παράνομων υπηρεσιών (εμπόριο λευκής σαρκός, απάτη και κυβερνο-έγκλημα, παράνομος τζόγος και πορνεία)

γ) Με τη διείσδυση σε επιχειρήσεις ή στον κρατικό μηχανισμό (εκβίαση, ξέπλυμα «μαύρου» χρήματος, διαφθορά).

Εξετάζοντας προσεκτικά αυτά τα αδικήματα, διαπιστώνει κανείς ότι η συντριπτική πλειοψηφία τους δεν μπορεί να εκτελεστεί αποτελεσματικά μέσω ατομικών πρωτοβουλιών, χωρίς οργάνωση και χωρίς συνδέσεις σε άλλες χώρες. Οι εγκληματικές οργανώσεις δρουν εντός του σύγχρονου παγκοσμιοποιημένου οικονομικού και κοινωνικού περιβάλλοντος διακινώντας αγαθά και υπηρεσίες από περιοχές σε περιοχές όπου η προσφορά τους υπόσχεται υψηλά κέρδη.

Το «οργανωμένο έγκλημα» συνιστά ένα ξεχωριστό κοινωνικό φαινόμενο. Διαθέτει σημαντική δύναμη συμβολικής απειλής του κράτους και της κοινωνίας, καθώς αμφισβητεί τις αρχές της κοινωνίας, της οικονομίας, της ηθικής. Ο υπερεθνικός χαρακτήρας του οργανωμένου εγκλήματος δικαιολογεί το ενδιαφέρον πολυμερούς συνεργασίας των κρατών, διεθνών και υπερεθνικών οργανισμών. (Καϊάφα-Γκμπάντι, Μ. (2003).

Πρώιμη μορφή οργανωμένης εγκληματικής οργάνωσης αποτέλεσε η ιταλική Μαφία που δραστηριοποιείται στη νότια Ιταλία και αποτέλεσε πρότυπο εγκληματικής οργάνωσης διεθνώς. Πολύ συχνά ο όρος Μαφία χρησιμοποιείται ως επιθετικός προσδιορισμός σε άλλες οργανωμένες εγκληματικές οργανώσεις (αλβανική, ρωσική, ασιατική μαφία).

Ο Landesco μελετητής του οργανωμένου εγκλήματος αναφερόμενος στη δομή, στο πολιτισμικό υπόβαθρο, στην επιχειρησιακή οργάνωση στο Σικάγο των ΗΠΑ, παρουσίασε τους δεσμούς συμφέροντος ανάμεσα στο οργανωμένο έγκλημα, στην αστυνομία, στους επιχειρηματίες, στους πελάτες των προϊόντων-υπηρεσιών του οργανωμένου εγκλήματος, ενώ ο Merton το 1938 ερμήνευσε το έγκλημα ως ένα εναλλακτικό τρόπο προσέγγισης της επιτυχίας, χωρίς νόμιμα μέσα.

Ο Sutherland υπογράμμισε το ρόλο της εγκληματικής κοινωνικοποίησης στη δημιουργία εγκληματικών κουλτουρών, υποστηρίζοντας ότι, φαίνεται να υπάρχει συσχέτιση ανάμεσα στην ύπαρξη ενός σημαντικού αριθμού εγκληματιών-προτύπων σε μια περιοχή και στην προσέλκυση ατόμων να ενταχθούν στις εγκληματικές οργανώσεις. Αρκετά μέλη του οργανωμένου εγκλήματος ανατράφηκαν σε περιοχές όπου κυριαρχούσε το οργανωμένο έγκλημα.

Σύμφωνα με τον κοινωνιολόγο Hirschi η κοινωνική συμπεριφορά του ατόμου είναι διαταραγμένη όταν το άτομο μεγαλώνει σε περιβάλλον με κυρίαρχα εγκληματικά πρότυπα με αποτέλεσμα την αποξένωση του από τους θεσμούς κοινωνικού ελέγχου.

Ο Lombardo ανέφερε πως το οργανωμένο έγκλημα σχετίζεται με την απουσία κοινωνικού ελέγχου, με τη διαταραγμένη σχέση του ατόμου με την κοινωνία. Σύμφωνα με τον Cressey το οργανωμένο έγκλημα χαρακτηρίζεται από μια ιεραρχικά δομημένη οργάνωση με κανόνες, πειθαρχία, και από άτομα-μέλη που επιτελούν συγκεκριμένες και ειδικές δράσεις μέσα στην ομάδα.

Ο Albinι συλλέγοντας πληροφορίες σχετικά με τις εγκληματικές οργανώσεις, θεώρησε το οργανωμένο έγκλημα απόρροια των οικονομικών και των κοινωνικών συνθηκών. Υποστήριξε ότι «το εγκληματικό συνδικάτο περιγράφεται καλύτερα ως ένα σύστημα χαλαρά δομημένων πελατειακών σχέσεων όπου οι ρόλοι, οι επιθυμίες, τα οφέλη των μελών στηρίζονται στη συμφωνία, στη δραστηριότητα της οργάνωσης». Σύμφωνα με τον Albinι το οργανωμένο έγκλημα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της κοινωνίας.

Ο Abadinsky, καταρτίζοντας ένα πίνακα γνωρισμάτων του οργανωμένου εγκλήματος, υποστήριξε την κυριαρχία των πελατειακών σχέσεων στις εγκληματικές οργανώσεις. Σύμφωνα με τον Ianni το οργανωμένο έγκλημα οικοδομείται πάνω στην χαλαρή μορφή προστασίας της οικογένειας

και της συγγένειας στη νότια Ιταλία. Στο οργανωμένο έγκλημα τα μέλη ορκίζονται ολοκληρωτική πίστη και προστασία.

Ο Ianni ανέφερε ότι «δεν υπάρχει επίσημη οργάνωση των Ιταλοαμερικανών στο οργανωμένο έγκλημα που να αποκαλείται *mafia, cosa nostra*. Υπάρχουν πολλοί Ιταλοαμερικανοί που εμπλέκονται στο οργανωμένο έγκλημα, αλλά δεν παραμένουν ενωμένοι εξαιτίας μιας οργάνωσης με εθνικό σώμα μελών με ένα συμβούλιο ή έστω κάποια συνωμοσία στο έγκλημα. Όποια και αν είναι η μορφή του οργανωμένου εγκλήματος αυτή οικοδομείται από την χαλαρή μορφή υποχρεώσεων και προστασίας του συστήματος της οικογένειας και της συγγένειας της νότιας Ιταλίας». Ο Ianni παρουσιάζει τις εγκληματικές «οικογένειες» ως συνδεμένες μεταξύ τους μέσω ενός σύνθετου δικτύου σχέσεων. (Καϊάφα-Γκμπάντι, Μ. (2003).

Σύμφωνα με τον Κουράκη οι εγκληματικές οργανώσεις διέπονται από ιεραρχική δομή, αυστηρή πειθαρχία, καταμερισμό αρμοδιοτήτων, ορθολογικό σχεδιασμό δράσεων, μηχανισμό επιβολής εσωτερικών κυρώσεων. (Μπόση, Μ. (1999).

Ο Αλεξιάδης υπογράμμισε πως οι εγκληματικές οργανώσεις είναι ομάδες αποτελούμενες από τουλάχιστον 3 άτομα, με προγραμματισμένη δράση, οργανωτική δομή, με σκοπό την επιτέλεση σοβαρών εγκληματικών πράξεων. Οι εγκληματικές οργανώσεις, με τη βοήθεια της διαφθοράς, πετυχαίνουν τη νόθευση της κρατικής βούλησης, την αποδυνάμωση του κράτους δικαίου και, σε τελικό στάδιο, την εγκαθίδρυση ενός «κράτους εν κράτει», διαβρώνοντας τον κοινωνικό ιστό. Από αυτές τις εισαγωγικές αναπτύξεις γίνεται αντιληπτή η ιδιάζουσα επικινδυνότητα της οργανωμένης εγκληματικότητας, η προσαρμογή της οποίας στις ανάγκες και η αξιοποίηση εκ μέρους της των προσφερόμενων εργαλείων της κοινωνίας του 21ου αιώνα αδρανοποίησε τα «παραδοσιακά» όπλα των εννόμων τάξεων και κατέστησε αδήριτη την ανάγκη στενότερης και αποτελεσματικότερης διακρατικής συνεργασίας. Σε διεθνές επίπεδο, ήδη από τα τέλη της δεκαετίας του 1980, αναλήφθηκαν δράσεις σε τομείς όπου δραστηριοποιείται παραδοσιακά το οργανωμένο έγκλημα, όπως το εμπόριο ναρκωτικών ουσιών και το ξέπλυμα μαύρου χρήματος. Οι προσπάθειες εντάθηκαν, και κατέληξαν, μετά από την ανάληψη πρωτοβουλίας εκ μέρους της Πολωνίας, στην κατάθεση ενός σχεδίου για μια Διεθνή Σύμβαση στα πλαίσια του ΟΗΕ.

Η Ιντερπόλ ορίζει το «οργανωμένο έγκλημα» ως κάθε εγκληματική ενέργεια από ομάδες με ένα δομημένο και συλλογική δομή, που δρουν μακροχρόνια, που αποσκοπούν στην απόσπαση χρημάτων, στο οικονομικό κυρίως όφελος, στην επιβίωση μέσω του εκφοβισμού και της διαφθοράς. Ο ΟΗΕ (Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών) ορίζει το «οργανωμένο έγκλημα» ως μια σύνθετη εγκληματική δραστηριότητα, που διενεργείται από οργανωμένες ομάδες ατόμων, με κύριο στόχο τα οικονομικά οφέλη. Συχνά το «οργανωμένο έγκλημα» συνδέεται με πολιτική διαφθορά. Σύμφωνα με τον ορισμό του ΟΗΕ «η οργανωμένη εγκληματική ομάδα τουλάχιστο 3 ατόμων, ενεργεί

συντονισμένα, μεθοδικά για αρκετό χρονικό διάστημα, για τη διάπραξη σοβαρών εγκλημάτων με στόχο την απόκτηση υλικο-οικονομικών οφειλών». (Μπόση, Μ. (1999).

Το Ομοσπονδιακό Γραφείο Ερευνών των ΗΠΑ (FBI- Federal Bureau Investigation) το «οργανωμένο έγκλημα» αποτελεί δομημένο και πειθαρχημένο συνεταιρισμό ατόμων, ομάδων, με σκοπό χρηματικά οφέλη, ολοκληρωτικά ή εν μέρει με παράνομα μέσα και προστατεύουν τις δραστηριότητές τους μέσω της διαφθοράς. (Μπόση, Μ. (1999). Στην Αμερική ο όρος «οργανωμένο έγκλημα» ταυτίζεται με όλες τις μορφές εγκληματικών πράξεων, και εννοιολογικά συνδέεται με τις εγκληματικές ομάδες τύπου «μαφία». Αφορά την εγκληματική δραστηριότητα συνδικάτων (cartels), καθώς και τις παράνομες συμφωνίες μεταξύ νόμιμων εταιρειών. Στις ΗΠΑ το οργανωμένο έγκλημα αποτέλεσε χαρακτηριστικό του υπόκοσμου και των μεταναστών, αλλά και τους επιχειρηματίες και την πολιτική. (Μπόση, Μ. (1999).

Στην Ευρώπη ο προβληματισμός σχετικά με το οργανωμένο έγκλημα έχει αυξηθεί, ιδιαίτερα μετά την πτώση των πολιτικών καθεστώτων της ανατολικής Ευρώπης και την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης. Η συγκρότηση μιας ενιαίας αγοράς χωρίς εσωτερικά σύνορα, με κύριο χαρακτηριστικό την ελεύθερη μετακίνηση ατόμων, προϊόντων και υπηρεσιών, με τη διεύρυνση και τη συμπερίληψη των κρατών της Ανατολικής Ευρώπης, των Βαλκανίων, διαμόρφωσαν ευνοϊκές συνθήκες ανάπτυξης του οργανωμένου εγκλήματος εντός της ευρωζώνης. Το οργανωμένο έγκλημα είναι δυνατό να αναπτυχθεί ακόμη και σε ασφαλείς, οικονομικά ανεπτυγμένες Ευρωπαϊκές χώρες, και να συντελέσει στη 'διάβρωση' των κοινωνικών δομών. Οι Βαλκανικές χώρες εμφανίζουν σημαντική ανάπτυξη και έξαρση του οργανωμένου εγκλήματος, μια και η γεωπολιτική θέση τους συνιστά σταυροδρόμι συναλλαγών δύσης και ανατολής, βορά και νότου. Η γεωγραφική θέση των βαλκανικών χωρών, σε συνδυασμό με τη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας, διαμόρφωσαν τις προϋποθέσεις ανάπτυξης και εγκαθίδρυσης του οργανωμένου εγκλήματος στα Βαλκάνια. (Καϊάφα-Γκμπάντι, Μ. (2003).

Ιδιαίτερα το αλβανικό οργανωμένο έγκλημα συνιστά μια κοινωνική, πολιτική, οικονομική πρόκληση, για την Ευρώπη και ειδικότερα για την Ευρωπαϊκή Ένταξη της Αλβανίας. Για τους λόγους αυτούς κρίθηκε σημαντική η συστηματική μελέτη του «οργανωμένου εγκλήματος», η αποσαφήνιση του όρου, η κατανόηση των χαρακτηριστικών του προκειμένου για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του φαινομένου, για τη διασφάλιση της ειρήνης και της ασφάλειας στην ευρωζώνη. . (Καϊάφα-Γκμπάντι, Μ. (2003).

Η αποτελεσματική αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος προϋποθέτει την εννοιολογική προσέγγιση του όρου, την ιστορική προσέγγιση του φαινομένου που αποσαφηνίζει τις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές συνθήκες που συνέβαλαν στην ανάπτυξή του. Ιδιαίτερη σημασία έχει η μετεξέλιξη των πρωταρχικών εγκληματικών οργανώσεων σε σύγχρονες, διεθνοποιημένες οργανώσεις, ο τρόπος στρατολόγησης νέων μελών, η πειθαρχία, οι τρόποι αποφυγής των διωκτικών αρχών, και η επίτευξη του κέρδους. Έμφαση δίνεται σε τρεις κύριες δραστηριότητες

του οργανωμένου εγκλήματος: στην εμπορία ναρκωτικών (σοβαρός και προσοδοφόρος τρόπος κέρδους), στην παροχή προστασίας και στο ξέπλυμα βρώμικου χρήματος, που συμβάλλει στην επιβίωση της εγκληματικής ομάδας. (Gambetta , D. (1993).

1.4 Ο ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

Το «οργανωμένο έγκλημα» συνιστά απειλή των ανθρώπινων δικαιωμάτων, του κράτους δικαίου, της δημοκρατίας.(Καϊάφα-Γκμπάντι, Μ. (2003). Η Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδιαίτερα το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο όρισε ως «οργανωμένο έγκλημα» τις παράνομες δραστηριότητες ομάδων ατόμων, που διαπράττουν σημαντικά εγκλήματα, με οργανωμένες ενέργειες, σχεδιασμό, με εκφοβισμό, βία και διαφθορά, με απώτερο σκοπό να αποκομίσουν πολιτικά και οικονομικά οφέλη. Μια εγκληματική ομάδα διαθέτει τα χαρακτηριστικά του οργανωμένου εγκλήματος εφόσον διαθέτει συλλογική δομή τουλάχιστο 3 ατόμων, για μεγάλο χρονικό διάστημα, και διενεργεί σοβαρά εγκλήματα. (Καϊάφα-Γκμπάντι, Μ. (2003). Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση τα κύρια χαρακτηριστικά του οργανωμένου εγκλήματος είναι:

- Το οικονομικό όφελος
- Ο έλεγχος της αγοράς και των περιοχών.
- Η διαπλοκή με τη δημόσια διοίκηση, τη δικαιοσύνη, τα ΜΜΕ.
- Η εξουδετέρωση της κοινωνικής αντίδρασης.

(Καϊάφα-Γκμπάντι, Μ. (2003)

Για τους λόγους αυτούς η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει σχεδιάσει και εφαρμόζει σοβαρές πολιτικές για την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος. Από το 1993, η Ευρωπαϊκή Ένωση ασχολείται συστηματικά με την διατύπωση έκθεσης από ομάδα εμπειρογνομόνων προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Διατυπώθηκε η άποψη πως χρήζει διαμόρφωσης ένα κοινά αποδεκτό σύστημα συλλογής και επεξεργασίας πληροφοριών, σχετικά με το οργανωμένο έγκλημα. Το 1994, προσδιορίστηκαν τα βασικά γνωρίσματα των εγκληματικών ομάδων του οργανωμένου εγκλήματος και δημιουργήθηκε ένας κοινός μηχανισμός συλλογής πληροφοριών σχετικά με τις εγκληματικές οργανώσεις. Αναλυτικότερα τα κύρια χαρακτηριστικά του οργανωμένου εγκλήματος είναι τα εξής:

- Συνεργασία ατόμων.
- Καταμερισμός εργασιών.
- Πειθαρχία.
- Χρονική διάρκεια.
- Ποινικά εγκλήματα.
- Διεθνής δραστηριοποίηση.
- Επιχειρησιακή δομή ομάδας.

- Νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.
  - Επιδίωξη οικονομικού οφέλους και εξουσίας.
  - Επιρροή στην πολιτική, στα ΜΜΕ, στις δικαστικές αρχές, στο χρηματοοικονομικό σύστημα.
- (Μπόση, Μ. (1999).

Μια ομάδα ατόμων συνιστά εγκληματική οργάνωση εφόσον έχει επιχειρησιακή οργάνωση (υπάρχει ιεραρχική δομή και τα μέλη της έχουν διακριτούς ρόλους), δραστηριοποιείται για αρκετό χρονικό διάστημα, συγκροτείται από 3 ή περισσότερα άτομα. Τα μέλη της εγκληματικής ομάδας δρουν με δόλο, με οργανωμένο σχέδιο, και διαπράττουν κακουργήματα για ένα χρονικό διάστημα. Φαίνεται πως το οργανωμένο έγκλημα λειτουργεί μέσα από εξειδικευμένες και ευέλικτες ομάδες που επιδεικνύουν τη δύναμη βίας που διαθέτουν. Διαθέτει μια ισορροπία μυστικότητας και δημοσιότητας. Η αποσαφήνιση του όρου «εγκληματική οργάνωση-οργανωμένο έγκλημα» θεωρείται αναγκαία για την εφαρμογή αντι-εγκληματικής πολιτικής. Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης οφείλουν να ποινικοποιήσουν το οργανωμένο έγκλημα, ώστε να προαχθεί η συνεργασία σε επίπεδο δικαιοσύνης-δικαστικών αρχών μεταξύ των κρατών προκειμένου για τη δίωξη των αξιόποινων πράξεων. (Καϊάφα-Γκμπάντι, Μ. (2003).

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, ατότου προσδιόρισε με σαφήνεια και με ακρίβεια τον όρο «οργανωμένο έγκλημα», και διεύρυνε εννοιολογικά τα όρια της αξιόποινης πράξης, μετέπειτα επιχείρησε να διαμορφώσει μια πολιτική έναντι του οργανωμένου εγκλήματος. (Καϊάφα-Γκμπάντι, Μ. (2003). Με τη Συνθήκη Schengen (Ν. 2514/1997, άρθρα 40, 41), με τη Σύμβαση Europol (Ν. 2605/1998) προσδιορίστηκε με ακρίβεια ο όρος «οργανωμένο έγκλημα». Το 1998, με βάση τη Συνθήκη του Μάαστριχτ εκδόθηκε η κοινή δράση σχετικά με το αξιόποινο της συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση. Το 1999 η Ευρωπαϊκή Ένωση (Κοινή θέση, 29-3-1999) απαίτησε την εναρμόνιση του σχεδίου σύμβασης του ΟΗΕ με την κοινή θέση ποινικοποίησης των συμπεριφορών του οργανωμένου εγκλήματος από τα Κράτη-μέλη της Ένωσης. (Καϊάφα-Γκμπάντι, Μ. (2003).

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διοργάνωσε τη Διεθνή Διπλωματική Διάσκεψη της ανατολικής Ευρώπης (2002) όπου συμμετείχαν τα κράτη-μέλη της νότιας Ευρώπης. Το αντικείμενο συζήτησης της διάσκεψης ήταν «Το Οργανωμένο Έγκλημα στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και ιδιαίτερα στις Βαλκανικές χώρες». Η Διάσκεψη επικεντρώθηκε σε 3 κυρίως στρατηγικούς άξονες:

- Αντιμετώπιση της πηγής του οργανωμένου εγκλήματος με τη σύλληψη των εγκληματιών στην έδρα τους.
  - Αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος στην κίνησή του, στα δίκτυα διακίνησης από τον τόπο παραγωγής προς τον τόπο κατανάλωσης.
  - Αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος στον προορισμό του.
- (Καϊάφα-Γκμπάντι, Μ. (2003).

Η Ευρωπαϊκή Ένωση επικεντρώθηκε στις αξιόποινες συμπεριφορές που χαρακτηρίζουν τις εγκληματικές οργανώσεις, και λιγότερο στις διάφορες εγκληματικές πράξεις απόρροια των συμπεριφορών αυτών. (Καϊάφα-Γκμπάντι, Μ. (2003). Η συλλογή και επεξεργασία νέων πληροφοριών για το οργανωμένο έγκλημα οδήγησε στην αναθεώρηση της Κοινής Δράσης (98/733 ΔΕΥ) το 2008 και στην εφαρμογή της απόφασης 2008/841/ΔΕΥ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος. Σύμφωνα με την απόφαση αυτή «η εγκαθιδρυμένη επί ένα χρονικό διάστημα και διαρθρωμένη ένωση περισσότερων από 2 πρόσωπα, που δρουν από κοινού προκειμένου να τελέσουν αξιόποινες πράξεις οι οποίες επισύρουν ποινή στειρητική της ελευθερίας μέγιστης διάρκειας τουλάχιστο 4 ετών, με σκοπό να προσποριστούν οικονομικό ή άλλο όφελος». (Καϊάφα-Γκμπάντι, Μ. (2003).

Η Ευρωπαϊκή Ένωση απαιτήσε και απαιτεί την αυστηρή ποινικοποίηση του οργανωμένου εγκλήματος, όποια μορφή και να έχει, καθώς και την συνεργασία με τα νέα όργανα της Ένωσης, όπως το Eurojust. Το Eurojust έχει στόχο τη δικαστική συνεργασία και το συντονισμό των εθνικών πρωτοβουλιών της αντι-εγκληματικής πολιτικής. Επικεντρώνεται στην αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος, της τρομοκρατίας στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι κυριότεροι σκοποί-αρμοδιότητες του Eurojust είναι οι εξής:

- Συντονισμός διώξεων
- Εφαρμογή νομικών πράξεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ευρωπαϊκών ενταλμάτων σύλληψης, δικαστικές αποφάσεις κατάσχεσης).
- Επίλυση διαφορών-διενέξεων.

1.5 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

Η Ελλάδα ως κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με χαρακτηριστικά παραδείγματα οργανωμένων εγκληματικών πράξεων, θέσπισε και εφάρμοσε το Ν. 2928/2001, ο οποίος αντικατέστησε το άρθρο 187 του Ποινικού Κώδικα. Με βάση την ελληνική νομοθεσία οι προϋποθέσεις ένταξης μιας παραβατικής-εγκληματικής ομάδας στην έννοια του οργανωμένου εγκλήματος θα πρέπει:

- Να έχει οργανωτική δομή.
- Να συνίσταται από 3 τουλάχιστο άτομα.
- Να έχει διαρκή δράση.
- Να τελεί κακουργήματα (παράγραφος 1, άρθρο 187, Ποινικού Κώδικα).

Η συγκρότηση μιας εγκληματικής οργάνωσης στηρίζεται σε 3 κυρίως κριτήρια:

- Δομημένη ομάδα-ποιοτικό κριτήριο.
- Τουλάχιστο 3 πρόσωπα-ποσοτικό κριτήριο.

- Διάρκεια δράσης-χρονικό κριτήριο.

Η ετήσια έκθεση 1998 σχετικά με το οργανωμένο έγκλημα στην Ελλάδα αναφέρει πως «οι εγκληματικές ομάδες ήταν ολιγομελείς συμμορίες με προσωποπαγή χαρακτήρα, αποτελούνταν από 2-10 άτομα με ασαφή ιεραρχία κάτω από τον αρχηγό, τα οποία ενώθηκαν με σκοπό να διαπράξουν εγκληματικές πράξεις με οικονομικό όφελος». Στην έκθεση το 2004 για το οργανωμένο έγκλημα στην Ελλάδα αναφέρεται πως υπήρχαν 63 εγκληματικές οργανώσεις με ιεραρχική δομή, με έλλειψη συνοχής και αυστηρής ιεραρχικής δομής.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 της απόφασης-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, εγκληματική οργάνωση θεωρείται «η εγκαθιδρυμένη για ένα χρονικό διάστημα, ένωση δυο ή περισσότερων ατόμων, που δρουν μαζί για να επιτελέσουν αξιόποινες πράξεις, που επιφέρουν ποινή στερητική της ελευθερίας». (Jund , T. (2012). Η διεθνοποίηση του οργανωμένου εγκλήματος μετά το 2010 είχε ως αποτέλεσμα την εμφάνιση στην Ελλάδα ένα ευρύτερο εγκληματικό δίκτυο, πολυεθνικό, διασυνοριακό, αποτελούμενο από αλλοδαπούς εγκληματίες, του κοινού ποινικού δικαίου. (Jund , T. (2012).

Σύμφωνα με τον Λίβο στην Ελλάδα, το οργανωμένο έγκλημα:

- Είναι εγκληματική οργάνωση αποτελούμενη από 5 τουλάχιστον μέλη με καταμερισμό καθηκόντων και χρονική διάρκεια.
- Δραστηριοποίηση στην παράνομη αγορά, με παράνομα αγαθά και υπηρεσίες.
- Χρησιμοποιεί κάθε μορφή βίας και εκβιασμού, καθώς και διαφθοράς.

(Καϊιάφα-Γκμπάντι, Μ. (2003)

Επιπρόσθετα η εγκληματική οργάνωση διακρίνεται για τον καταμερισμό των καθηκόντων, τη διάπραξη ποινικών αδικημάτων, την εγκληματική δράση σε διεθνές επίπεδο, την χρήση βίας, τον εκφοβισμό, τη συμμετοχή σε νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, την επιρροή στην πολιτική, στη δημόσια διοίκηση, στα ΜΜΕ, στη δικαιοσύνη, στον επιχειρηματικό κόσμο. (Jund , T. (2012).

1.6 Η ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΠΑΛΕΡΜΟ

Την 15η Νοεμβρίου 2000, στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, η διεθνής κοινότητα έδειξε εμπράκτως τη βούλησή της να κορυφώσει τον αγώνα της προς πάταξη του οργανωμένου εγκλήματος, καθώς 120 περίπου κράτη υπέγραψαν τη Σύμβαση κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος, που έμεινε γνωστή ως η «Σύμβαση του Παλέρμο». Η εν λόγω Σύμβαση, ετέθη σε ισχύ, μετά την κύρωση εκ μέρους 40 εξ' αυτών την 29η Σεπτεμβρίου 2003. Η Ελλάδα κύρωσε τη Σύμβαση αρκετά αργότερα, με το Ν. 3875/2010. (Gambetta , D. (1993).

Στο κείμενο της Σύμβασης δεν υπάρχει κατάλογος των εγκληματικών πράξεων που δύναται να διαπράξει μια εγκληματική οργάνωση, ωστόσο, στο άρθρο 2 εδ. α' δίνεται ο ορισμός της «οργανωμένης εγκληματικής ομάδας» ως εξής: *«Οργανωμένη εγκληματική ομάδα νοείται μια δομημένη ομάδα τριών ή περισσότερων προσώπων, που υφίσταται για κάποια χρονική περίοδο και ενεργεί από κοινού με σκοπό να τελέσει ένα ή περισσότερα σοβαρά εγκλήματα ή αδικήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, έτσι ώστε να προσπορισθεί, άμεσα ή έμμεσα, οικονομικό ή άλλο υλικό όφελος»*. Περαιτέρω, στο αμέσως επόμενο εδάφιο ορίζεται το «σοβαρό αδίκημα» ως «συμπεριφορά που αποτελεί αδίκημα που τιμωρείται με μέγιστη στέρηση της ελευθερίας τουλάχιστον τεσσάρων ετών ή με αυστηρότερη ποινή». Με την προσθήκη του αντικειμενικού μεγέθους του ανώτατου ορίου ποινής περιορίζονται, χωρίς να εξαλειφθούν, προβλήματα ασάφειας και αποτρέπονται φαινόμενα καταχρηστικής εφαρμογής της ρύθμισης. Ως προς τον όρο «δομημένη ομάδα» ανατρέχουμε στο εδ. γ' του ίδιου άρθρου: *πρόκειται για «μια ομάδα που δεν σχηματίζεται τυχαία για την άμεση τέλεση αδικήματος και που δεν χρειάζεται να έχει επίσημα ορισμένους ρόλους για τα μέλη της, συνέχεια της ιδιότητας των μελών της ή αναπτυγμένη δομή»*. Προκειμένου να μιλήσει κανείς για οργανωτική δομή της ομάδας θα πρέπει αυτή να αποτελείται από τουλάχιστον τρία άτομα και να την αντιδιαστέλλει από τις απλές συνενώσεις δύο προσώπων. Ακόμη, στο άρθρο 3 αναφέρεται ότι η Σύμβαση εφαρμόζεται για την πρόληψη, διερεύνηση και δίωξη, είτε, μεταξύ άλλων, του εγκλήματος που θεσπίζεται στο άρθρο 5 (πρόκειται για την ποινικοποίηση της συμμετοχής σε οργανωμένη εγκληματική ομάδα) είτε των σοβαρών εγκλημάτων του άρθρου 2 όταν το αδίκημα είναι διεθνικής φύσεως και αφορά οργανωμένη εγκληματική ομάδα. Η διατύπωση έχει σημασία, διότι περιορίζει την εφαρμογή της Σύμβασης στα σοβαρά εγκλήματα με διεθνικό χαρακτήρα από οργανωμένες εγκληματικές ομάδες και όχι σε περιπτώσεις όπως η διεθνής τρομοκρατία. (Gambetta, D. (1993).

Σχετικό με το ζήτημα της ανάληψης υποχρέωσης ποινικοποίησης, εκ μέρους των συμβαλλομένων κρατών, της συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση είναι, όπως προαναφέρθηκε, το άρθρο 5 της Σύμβασης. Η διάταξη δίνει την ευχέρεια σε κάθε κράτος να επιλέξει μια από τις δύο μορφές (ή και τις δύο) του αδικήματος που περιγράφονται σε αυτήν. (Μανωλεδάκης, I. (2002).

Η πρώτη συνίσταται στη συμφωνία με ένα ή περισσότερα άλλα πρόσωπα τέλεσης σοβαρού εγκλήματος, για σκοπό που αφορά άμεσα ή έμμεσα την απόκτηση οικονομικού ή άλλου υλικού οφέλους, ενώ η δεύτερη σε συμπεριφορά από πρόσωπο το οποίο, γνωρίζοντας είτε το σκοπό και τη γενική εγκληματική δραστηριότητα μιας οργανωμένης εγκληματικής ομάδας ή την πρόθεση της να τελέσει τα εν λόγω αδικήματα, έτσι συμμετέχει ενεργά σε εγκληματικές δραστηριότητες της οργανωμένης εγκληματικής ομάδας ή σε άλλες δραστηριότητες αυτής, γνωρίζοντας ότι η συμμετοχή του θα συνεισφέρει στην επίτευξη του εγκληματικού σκοπού. Αυτή η διπλή περιγραφή του εγκληματικού φαινομένου επιβλήθηκε από την ανάγκη συγκερασμού των θεωριών της conspiracy

των αγγλοσαξονικών εννόμων τάξεων και των προσεγγίσεων που ακολουθούνται στην ηπειρωτική Ευρώπη. Υπάρχει όμως και μια κοινή συνισταμένη, που δεν είναι άλλη από τη μετατόπιση του αξιοποίνου στην «περιφέρεια» του σκληρού πυρήνα της δραστηριότητας του μέλους της οργάνωσης. Με άλλα λόγια, η σύναψη της συμφωνίας προς τέλεση σοβαρού εγκλήματος θεμελιώνει αυτοτελώς ποινική ευθύνη του υπαιτίου. Από την άλλη, είναι δυνατόν να τιμωρηθεί κάποιος που έχει γνώση μεν, αλλά δεν συμμετέχει σε εγκληματικές δραστηριότητες της οργάνωσης, για το μόνο λόγο ότι συμβάλλει στην πραγμάτωση των σκοπών αυτής μέσω έτερων δραστηριοτήτων. (Μπόση, Μ. (1999).

Το ποινικό δίκαιο αρχίζει να ενδιαφέρεται πλέον και για στάδια προπαρασκευαστικών πράξεων του εγκλήματος, τη στιγμή που το γνωστικό στοιχείο, ως ευχερέστερο να αποδειχθεί, παίρνει τη θέση του βουλευτικού. Τέλος, γίνεται μνεία στην περίπτωση β' για την υποχρέωση ποινικοποίησης της οργάνωσης, διεύθυνσης, συνδρομής, υποκίνησης, διευκόλυνσης ή παροχής συμβουλών για την τέλεση σοβαρού εγκλήματος από οργανωμένη εγκληματική ομάδα. (Gambetta , D. (1993).

Η Σύμβαση του Παλέρμο έθεσε τα θεμέλια του αγώνα της διεθνούς κοινότητας κατά του οργανωμένου εγκλήματος, υποδεικνύοντας τα απαραίτητα στοιχεία που θα πρέπει να περιλαμβάνει ένας ορισμός του: συγκροτημένη δομή, διάρκεια, σκοπός διάπραξης σοβαρών εγκλημάτων, σκοπός προσπορισμού οικονομικού ή άλλου υλικού οφέλους, ελάχιστος αριθμός (τουλάχιστον τρία μέλη). Παρ' όλα αυτά, η ενδελεχής εξέταση των εγκληματικών οργανώσεων και η περαιτέρω εξειδίκευση των ελάχιστων αυτών στοιχείων συναντά ανυπέρβλητα εμπόδια ένεκα του συνωμοτικού τρόπου δράσης, της αδιαφάνειας και της μυστικότητας που χαρακτηρίζει τη δράση τους. Άλλωστε, «η οργανωμένη εγκληματικότητα που γίνεται αντιληπτή είναι απλώς μια ανεπιτυχώς οργανωμένη εγκληματικότητα, η οποία δεν έχει πετύχει το τελικό της στάδιο». (Gambetta , D. (1993).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΈΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ Η ΔΙΑΦΘΟΡΑ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ

Μετά από το τέλος του Ψυχρού πολέμου, στην Αλβανία παρατηρήθηκε έντονη ανάπτυξη του οργανωμένου εγκλήματος. Η Αλβανία βίωσε σημαντικά προβλήματα όπως η μετανάστευση, οι εμφύλιες διαμάχες-συγκρούσεις, ο διαμελισμός της Γιουγκοσλαβίας, η δημιουργία νέων κρατών (Κοσσυφοπέδιο), η εξασθένηση της κεντρικής εξουσίας, που είχαν ως απόρροια την αποδυνάμωση του ελέγχου του οργανωμένου εγκλήματος. Η γειτονία της Αλβανίας με τις εμπόλεμες ζώνες διαμόρφωσε τις κατάλληλες συνθήκες ανάπτυξης και εξέλιξης του οργανωμένου εγκλήματος. Η Βόρεια Μακεδονία (πρώην Γιουγκοσλαβίας με Αλβανικούς πληθυσμούς) συστηματικά παραβίαζε τους στρατιωτικούς αποκλεισμούς που είχαν επιβληθεί στα σύνορα Σερβίας- Βόρεια Μακεδονία.

Μετά τη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας, το εμπορικό και στρατιωτικό εμπάργκο που επέβαλε ο ΟΗΕ στα κράτη που δημιουργήθηκαν, είχε ως συνέπεια την ανάπτυξη παράνομων τρόπων εφοδιασμού των εμπόλεμων κρατών με είδη πρώτης ανάγκης καθώς και με πολεμοφόδια. Δημιουργήθηκαν παράνομα δίκτυα μεταξύ των κρατών που προήλθαν από τη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας και της Αλβανίας, της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας. Μέσω αυτών των δικτύων το οργανωμένο αλβανικό έγκλημα κατάφερε να επεκτείνει τις δράσεις του. Ηγέτες της πολιτικής, του στρατού, εγκληματικές οργανώσεις δημιούργησαν ένα δίκτυο που τους απέφερε οικονομικά οφέλη. (Jund , T. (2012).

Η κρίση στο Κοσσυφοπέδιο το 1998 συνέβαλε στην, εν μέρη, «νομιμοποίηση» του αλβανικού οργανωμένου εγκλήματος με το λαθραίο εμπόριο όπλων να εντάσσεται στο εθνικό όραμα της Αλβανίας. (Μπόση, Μ. (1999).

Παράλληλα, το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο των κατοίκων της Αλβανίας, η ανεργία, η οικονομική στασιμότητα και η γεωγραφική θέση της χώρας, συνέβαλαν στην παράνομη οικονομική δραστηριοποίηση μέσω των εγκληματικών οργανώσεων, με την ανοχή υψηλόβαθμων αξιωματούχων, δικαστικών και δημόσιων λειτουργών. (Jund , T. (2012).

Η Αλβανική μαφία ή αλλιώς ονομαζόμενη ως αλβανικό οργανωμένο έγκλημα (mafia Shqiptare) δραστηριοποιείται στην Ευρώπη, στην Αμερική, στη μέση ανατολή και στην Ασία. Η Αλβανική μαφία επιτελεί ποικίλες εγκληματικές πράξεις όπως διακίνηση ναρκωτικών, όπλων, ανθρώπων, ανθρώπινων οργάνων, τοκογλυφία, δολοφονίες, κλοπές, δωροδοκίες, εκβιασμοί. Στην Αλβανία, τουλάχιστο 15 οικογένειες ελέγχουν το οργανωμένο έγκλημα. (Arsovska J / Craig M, (2006).

Η Αλβανική μαφία ιδρύθηκε το 1990, με διαρκή δράση μέχρι σήμερα, με μέλη κυρίως Αλβανούς, και με συμμαχίες με τη Σικελική μαφία, την Αμερικάνικη και την Ελληνική μαφία. Διαπιστώνεται μια σχέση ανάμεσα σε πολιτικούς και σε μέλη της Αλβανικής μαφίας. Σε έκθεση του

Γραφείου του Ειδικού Συντονιστή του Συμφώνου Σταθερότητας το 2003 για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη επισημαίνει ότι «Η Αλβανία είναι ο παράδεισος για το παράνομο εμπόριο. Ούτε το κράτος ούτε η αστυνομία παρουσιάζουν πρόβλημα για τους αρχηγούς των καρτέλ ναρκωτικών: μπορείτε να αγοράσετε πολιτικούς και δεν είναι σπάνιο αν ένας αρχηγός της εγκληματικής συμμορίας εργάζεται σε κάποιο κρατικό ίδρυμα». (Arsovska J / Craig M, (2006).

Η αλβανική μαφία συνδυάζει βασικά χαρακτηριστικά (εσωτερική πειθαρχία, ιεραρχική δομή συμμορίας, ενδογαμικές στενές σχέσεις) με νέα και καινοτόμα χαρακτηριστικά (υπερ-εθνικότητα, εμπορική γνώση, εγκληματική κουλτούρα). (Arsovska J / Craig M, (2006).

2.1 ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ

Η δομή της αλβανικής εγκληματικής οργάνωσης είναι ιεραρχική. Η ομάδα καθοδηγείται από ένα «αφεντικό», διαθέτει ένα «υπαρχηγό» και έναν «μικ» που δρα σαν σύνδεσμος μεταξύ των μελών. Τα μέλη των οργανώσεων αυτών έχουν οικογενειακούς δεσμούς μεταξύ τους. Η οικογενειακή δομή κυριαρχεί και οι νόμοι της πολιτείας κρίνονται λιγότερο σημαντικοί, ακόμη και μη υποχρεωτικοί. Οι δεσμοί μεταξύ των μελών είναι ισχυροί, γεγονός που καθιστά σχεδόν αδύνατη την εισχώρηση σε ομάδα. Η τυπική δομή των εγκληματικών οργανώσεων στηρίζεται κυρίως στους δεσμούς εξ' αίματος και εξ' αγχιστείας των μελών της, από συναισθήματα τιμής και αφοσίωσης και από την απόλυτη τήρηση της ιεραρχίας. Αυτού του τύπου οι δεσμοί και οι σχέσεις μεταξύ των μελών, οι οποίες ομοιάζουν με άλλες «Μαφίες» στην περιοχή της Μεσογείου όπως τη Σικελία (Κόζα Νόστρα), Καλαβρία (Ντραγκέτα) και Κορσική (Γιουνόν Κορσά). Οι οικογένειες της αλβανικής μαφίας διαθέτουν οργανωτική δομή 4-5 επιπέδων, που εξασφαλίζει ασφάλεια σε περίπτωση σύλληψης κάποιων μελών. (Arsovska J. (2015).

Η αλβανική μαφία χρησιμοποιεί τον όρο «μπέσα», που σημαίνει «εμπιστοσύνη», ως όνομα για τον «κώδικα τιμής» τους. Κατά τη διαδικασία ένταξης, ένα υποψήφιο προς ένταξη μέλος στην αλβανική μαφία υποχρεούται να ορκιστεί. Ο όρκος, ως μια λεκτική σύμβαση εμπιστοσύνης, θεωρείται ιερός διότι, ορίζεται ως «μπέσα» και είναι εξαιρετικά σημαντική στον αλβανικό πολιτισμό. (Arsovska J. (2015).

Κατά τη διάρκεια της εισδοχής νέου μέλους, ένας «ιερός» όρκος δείχνει την απόλυτη αφοσίωσή του στην οικογένεια του εγκλήματος πάνω από κρατικούς νόμους ή κοινωνικούς κανόνες. Η πειθαρχία εξασφαλίζεται τόσο μέσω της πειθούς όσο και μέσω του παραδειγματισμού που περιλαμβάνει, λόγου χάρη, δολοφονίες καταδοτών. Επίσης είθισται τα μέλη της οικογένειας να διαμένουν σε διπλανές περιοχές, όπως και να συντονίζουν τις δράσεις τους από «στέκια», τα οποία λειτουργούν με διάφορες καλύψεις. Ο αριθμός των μελών ποικίλει από μικρές οικογένειες των 30 μελών μέχρι και άνω των 500.

Κάθε οικογένεια διαθέτει μια εκτελεστική επιτροπή, γνωστή ως «Μπατζράκ», η οποία διαμοιράζει τους τομείς που δραστηριοποιείται αναθέτοντας σε κάθε μέρος της επιτροπής ένα σαφή ρόλο. Στους τομείς εγκληματικής δράσης που έχουν επιλεγεί από την επιτροπή, ο επικεφαλής ονομάζεται "Κρύε" ο οποίος με τη σειρά του ονοματίζει τους «Κρυετάρ» ή υπαρχηγούς και ο προεδρεύων ονομάζεται «Σέφι». Με τη σειρά τους οι τελευταίοι επιλέγουν τους λεγόμενους «Μικ» που είναι οι διαμεσολαβητές με τους «Στρατιώτες» ή «Ουστάρ» και σε περιπτώσεις διακίνησης ναρκωτικών ονομάζονται ορισμένες φορές και «Μυρμήγκια». Με τη σειρά τους οι τελευταίοι έχουν το δικαίωμα να σχηματίζουν ομάδες ακόμα και με άτομα άλλων εθνικοτήτων, αρκεί να εισφέρουν εισόδημα στην οικογένεια και γνωρίζουν βεβαίως λίγα σχετικά με το όλο φάσμα των δραστηριοτήτων. (Arsovska J / Craig M, (2006).

Το Αλβανικό μοντέλο στηρίζεται στην ισονομία των κεφαλών της οικογένειας, γεγονός που οφείλεται στην ορεσίβια διαβίωση και καταγωγή αυτών των ομάδων, όπου η συνεργασία, η ευελιξία και η έλλειψη ενός πόλου εξουσίας επιτρέπει στη κάθε «φαμίλια» να επιβιώνει ευκολότερα, όπως και να αποτρέπει την εξόντωση των εχθρών της, μη έχοντας μια κεφαλή που μπορεί να πληγεί άμεσα. (Arsovska J. (2015).

Οι σημαντικότερες φαμίλιες στη σύγχρονη εποχή είναι οι:

- Ζάκγια
- Κελμέντι
- Οσμάνι
- Η ομάδα του Λουσνγές
- Η ομάδα Λούλ Μπερίσα
- Λιμάνι
- Αλούσι
- Λούκα
- Σελίμι
- Ντουκαζίνι

Στη πόλη της Σκόδρας, δρα η οικογένεια Ζάκγια. Στο Κουρσάζ και στο Δυράχιο, δρουν οι Αλούσι. Στην Πρίστινα, δρουν οι Λούκα και οι Οσμάνοι, δρουν στο Μαυροβούνιο, τη Βοσνία και το Κοσσυφοπέδιο. Οι Κελμέντι ωσαύτως στο Κοσσυφοπέδιο και το Τέτοβο, Οι Σελίμι και οι Ντουκαζίνι στη Σκόδρα, Νότιο Μαυροβούνιο και Κοσσυφοπέδιο. Η ομάδα του Λουσνγές στην ευρύτερη περιοχή του Φιέρι και η ομάδα Λούλ Μπερίσα στο Δυράχιο. Η δράση των ανωτέρω είναι παγκόσμια και οι παραπάνω περιοχές αποτελούν τα ορμητήρια τους. (Arsovska J. (2015).

- Οι Λούκα διαχειρίζονται μεγάλο μέρος του λαθρεμπορίου όπλων, πετρελαίου και καπνού στο Κοσσυφοπέδιο κάτω από την επιτήρηση ανωτάτων πολιτειακών στελεχών οι οποίοι παλαιότερα είχαν καταφανώς μικρότερη εμβέλεια από τους Λούκα.

- Οι Σελίμι στο Κόσοβο ασχολούνται με διακίνηση-διάλυση κλεμμένων οχημάτων και διακίνηση ναρκωτικών με παρόμοιες συνθήκες όπως ανωτέρω.
- Οι Κελμέντι ασχολούνται με ναρκωτικά, λαθρομετανάστευση και ξέπλυμα χρήματος ιδιαίτερα στην περιοχή του Πέτς του Κοσσυφοπεδίου.
- Οι Λούκα ασχολούνται με λαθρεμπόριο καυσίμων και ναρκωτικά ιδιαίτερα στην περιοχή της Βιτομπίτσα, ενώ έχουν υπό την επίβλεψη τους μια μικρότερη οικογένεια αυτή των Ελσχάνι. (Arsovska J. (2015).

Σημειωτέον το 1998 υπήρχαν τρία στρατόπεδα εκπαίδευσης στη βόρεια Αλβανία. Ο απελευθερωτικός στρατός του Κοσσυφοπεδίου (UCK) υποστηρίχτηκε από την αλβανική μαφία, κυρίως με την παροχή όπλων, εκπαίδευσης και χρημάτων. (Arsovska J. (2015).

Επιπλέον η δημιουργία του Κοσσυφοπεδίου ως κρατικού μορφώματος, είχε ως αποτέλεσμα την αλλαγή ισορροπιών και την παραμετροποίηση της δράσης των οικογενειών βάση και της πολιτικής εξουσίας που απέκτησαν τα Κοσοβάρικα δίκτυα. (Μπόση, Μ. (1999).

2.2 ΟΜΑΔΕΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Στην Αλβανία, οι εγκληματικές οργανώσεις ελέγχουν ιδιώτες και ομάδες ατόμων που σχετίζονται με την κυβερνούσα τάξη. Πρώην στελέχη των μυστικών υπηρεσιών της Αλβανίας, σε συνεργασία με εγκληματικές οργανώσεις της Ιταλίας δημιούργησαν τα δίκτυα του αλβανικού οργανωμένου εγκλήματος. Στις παράνομες δραστηριότητές τους περιλαμβάνονται το λαθρεμπόριο πετρελαίου, όπλων, ναρκωτικών. (Arsovska J. (2015).

Διακρίνονται οι ακόλουθες βασικές κατηγορίες ομάδων οργανωμένου εγκλήματος:

- **Εγχώριες οργανώσεις**

Έχουν έδρα στην Αλβανία, δραστηριοποιούνται διεθνώς, και έχουν κατοχυρωμένη την ηγεσία τους μέσα στην Αλβανία. (Arsovska J / Craig M, (2006).

- **Ομάδες Αλβανών μεταναστών**

Πρόκειται για μετανάστες από την Αλβανία, το Κοσσυφοπέδιο, τη Σερβία, την Βόρεια Μακεδονία, με ηγετικές ομάδες σε διάφορες χώρες (Ελλάδα, Ιταλία, ΗΠΑ, Γερμανία). (Arsovska J / Craig M, (2006).

- **Δυναμικά δίκτυα**

Διαθέτουν δυσδιάκριτο οργανωτικό δίκτυο, αδιαφάνεια στις οικονομικές συναλλαγές τους. (Arsovska J / Craig M, (2006).

Οι πρωταρχικές αλβανικές εγκληματικές οργανώσεις εστίασαν στο λαθρεμπόριο όπλων. Μεταξύ των κρατών της Κροατίας και της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης πραγματοποιήθηκε σημαντική διακίνηση λαθραίων όπλων στα πλαίσια της εθνοτικής διαμάχης τους. Μετέπειτα η στρατιωτική ηγεσία της Αλβανίας στο Κοσσυφοπέδιο, δραστηριοποιήθηκε στο λαθραίο εμπόριο όπλων σε

συνδυασμό με τη διακίνηση ναρκωτικών. Το Κοσσυφοπέδιο αποτέλεσε σημαντικό κέντρο διακίνησης ναρκωτικών από την Ασία και τη μέση ανατολή προς την κεντρική Ευρώπη. (Μαντά Ε., (2000).

2.3 ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΟ 1991

Μετά το έτος 1991, με την κατάρρευση του Κόμματος Εργασίας της Αλβανίας (ΚΕΑ), έλαβαν χώρα σημαντικές πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές μεταβολές στην χώρα, με κύριο χαρακτηριστικό την έντονη ανάπτυξη του οργανωμένου εγκλήματος σε βαθμό που απασχόλησε τα Βαλκανικά Κράτη, την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις ΗΠΑ, διεθνείς οργανισμούς (ΟΗΕ). (Arsovska J / Craig M, (2006).

Η κατάρρευση του ΚΕΑ διευκόλυνε την ανάπτυξη του οργανωμένου εγκλήματος-ως μοναδική λύση διεξόδου- αφού είχε ως συνέπεια την αύξηση της φτώχειας, της ανεργίας, της βρεφικής θνησιμότητας. Συγχρόνως η κατάρρευση των παρατραπεζών το 1997 όξυνε τα οικονομικά προβλήματα του πληθυσμού και συνέτεινε στην εκδήλωση πράξεων βίας, με κύριο χαρακτηριστικό την ανεξέλεγκτη χρήση των όπλων. (Μπόση, Μ. (1999).

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Μέσος μηνιαίος μισθός (λεκ)	-	-	2.173	3.684	4.955	6.406	7.855				
Πληθωρισμός (%)	-	35,5	193,1	85,0	21,5	8,0	16,0	33,1	20,3	-0,1	0,0

Πηγή: Central Bank of Albania, INSTAT.

Σχήμα 2: Οι μισθοί και ο πληθωρισμός στην Αλβανία 1990-2001

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
ΑΕΠ	-10	-27,7	-7,91	9,6	9,3	8,5	8,0
Βιομ. παραγωγή	-13,3	-41,9	-30,16	-10,0	-18,6	-7,4	-6,4
Αγροτική παραγωγή	-6,9	-21,4	11,8	14,4	6,8	6,5	5,7
Κατασκευές	-13,9	-30,4	7,0	29,8	15,0	6,8	6,5
Υπηρεσίες	-	-21,8	-3,0	12,6	14,5	5,5	6,3
<i>Διάρθρωση ΑΕΠ κατά τομείς %</i>							
Αγροτ. τομέας	-	43,7	54,1	55,8	55,5	55,8	5,9
Βιομηχανία	-	31,16	17	13,8	12,6	12,1	11,7
Κατασκευές	-	6,4	7,6	8,8	9,5	9,5	9,6
Υπηρεσίες	-	18,3	21,3	21,5	22,5	22,6	22,8

Πηγή: United Nations / Economic Commission for Europe, INSTAT, PIP, Central Bank of Albania.

Σχήμα 3: Το ΑΕΠ και η ανάπτυξη των επιμέρους οικονομικών τομέων 1990-2006

	1993	1994	1995	1996
ΑΕΠ (αύξηση) (%)	11	7,4	6	5,9
Πληθωρισμός (%)	85	20	12	10,8
Βιομηχανική παραγωγή (%)	-10	-2	-8	-2
Ανεργία (%)	29	19,5	18	17,8
Εξαγωγές (εκ. δολ.)	125	200	250	280
Εισαγωγές	583	700	750	800
Ισοζύγιο Τρεχουσών συναλλαγών (εκ. δολ.)	-70	-146	-137	-151
Ισοζύγιο Προϋπολογισμού (ως % του ΑΕΠ)	-16	-14	-13	-13
Ακαθάριστο Χρέος (εκ. δολ.)	800	800	900	1000
Ετήσια Άμεση Απόδοση Εξωτερικού (εκ. δολ.)	58	53	65	70

Πηγή: EBRD.

Σχήμα 4:Κύριοι οικονομικοί δείκτες 1993-1996

	2001	2002	2003	2004
ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές (δισ δολ.)	4,1	5,1	6,5	8,4
% μεταβολή ΑΕΠ	+6,5	+4,7	+6,0	+5,9
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ δολ.	1.334	1.451	1.913	2.428
Γεωργία (% ΑΕΠ)	26,7	26,1	25,3	24,0
% μεταβολή τρεχουσών τιμών	+3,0	+2,3	+3,0	
Βιομηχανία (% ΑΕΠ)	21,5	21,0	20,8	20,0
% μεταβολή τρεχουσών τιμών	+7,2	+2,0	+5,0	
Κατασκευές	9,0	9,2	9,4	7,0
% μεταβολή τρεχουσών τιμών	+43,9	+7,1	+8,5	
Μεταποίηση	12,5	11,8	11,4	13,0
% μεταβολή τρεχουσών τιμών	+6,5	+0,3		
Υπηρεσίες (% ΑΕΠ)	51,8	53,0	53,9	55,1
% μεταβολή τρεχουσών τιμών	+11,1	+7,1	+7,9	
Τουρισμός	10,6	10,3		

Πηγή: INSTAT, IMF, World Bank, Bank of Albania.

Σχήμα 5: Οικονομικοί δείκτες 2001-2004

Στην κοινωνία της Αλβανίας παρατηρήθηκε αποδυνάμωση των κοινωνικών κανόνων, των ηθικών αξιών, αλλαγή στη νοοτροπία και στη στάση απέναντι στους νόμους. Η ανάδυση της παραοικονομίας, του πλουτισμού με παράνομα μέσα και η διαφθορά, συνέβαλαν στην ανάπτυξη του οργανωμένου εγκλήματος. (Arsovska J / Craig M, (2006).

Η απουσία στρατηγικής καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος, τόσο σε εθνικό, όσο και σε διεθνές επίπεδο, μέχρι το 2001 ευνόησε την ανάπτυξη του δικτύου της αλβανικής μαφίας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το γεγονός ότι τα Αλβανικά δικαστήρια άφηναν ελεύθερους τους διακινητές και δεν προστάτευαν τους μάρτυρες και τα θύματα, όπως αναφέρεται σε έκθεση του ΟΗΕ. Η Αλβανική Κυβέρνηση συνέλαβε αξιωματικούς της αστυνομίας, δικαστικούς και στελέχη τελωνείων, αποδεικτικό γεγονός της διαφθοράς. (Arsovska J. (2015).

Η ελεύθερη μετακίνηση ανθρώπων και εμπορευμάτων, μεταξύ των χωρών της Ευρωζώνης ευνόησε τη διάδοση και εξέλιξη του αλβανικού οργανωμένου εγκλήματος, με τη στρατολόγηση συνεχώς νέων μελών. Οι συνθήκες αυτές, οδήγησαν στην εξέλιξη της αλβανικής μαφίας, στην Αλβανία, στο Κοσσυφοπέδιο, στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Χρήζει σήμανσης το γεγονός ότι, οι αλβανικές εγκληματικές οργανώσεις επιδιώκουν την εισχώρησή τους σε διάφορες Ευρωπαϊκές χώρες, χάρη στην ευελιξία και στην προσαρμοστικότητα στις εκάστοτε συνθήκες, διότι, εκμεταλλεύονται νομικά κενά και ασάφειες, των νομοθεσιών των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς όφελός τους. (Μαντά Ε., (2000).

Οι εγκληματικές οργανώσεις δεν εμφανίζουν γεωγραφικό περιορισμό, αλλά αντίθετα δραστηριοποιούνται διεθνώς, δημιουργώντας δίκτυα συνεργασίας. Δρουν τόσο στην παράνομη αγορά, όσο και στη νόμιμη, με τη δημιουργία δομής νόμιμων εταιρειών-«πλυντήρια για ξέπλυμα μαύρου χρήματος». Οι νόμιμες αυτές επιχειρήσεις χρησιμεύουν στην κάλυψη της παράνομης δραστηριότητας. (Arsovska J. (2015).

Στη δραστηριοποίηση των εγκληματικών οργανώσεων συμμετέχουν τόσο τα μέλη της αλβανικής μαφίας, όσο και άλλα άτομα - μέλη ή συνεργάτες που σχετίζονται με τη διακίνηση ή/και την υποστήριξη (νομική, οικονομική, τεχνική). (Arsovska J / Craig M, (2006).

2.4 Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΟΥ 1997 ΜΕ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΤΡΑΠΕΖΩΝ

Το 1997 παρουσιάζεται η κρίση των παρατραπεζών («πυραμίδων») που αποτελούσαν δομές δημιουργίας κεφαλαίου με τη συνδρομή μιας ανεξάντλητης πηγής πελατών (καταθετών, μελών, επενδυτών). Οι πυραμιδωτές επιχειρήσεις αποτέλεσαν πηγή εύκολου πλουτισμού με την ανοχή της Κεντρικής Τράπεζας της Αλβανίας . Στις πυραμιδικές δομές οι παλιοί πελάτες συστήνουν νέους και ακολούθως, οι πελάτες καταβάλουν ένα χρηματικό ποσό το οποίο καλύπτει τα λειτουργικά έξοδα της επιχείρησης και τις αμοιβές των ανώτερων μελών στην ιεραρχία. Η παύση της στρατολόγησης νέων πελατών οδηγεί στην κατάρρευση της πυραμίδας. (Arsovska J. (2015).

Οι παρατράπεζες (Γιαλίτσα, Βέφα, Τζαφέρι) αποτέλεσαν όργανο του οργανωμένου εγκλήματος και συνετέλεσαν στην εκδήλωση του εμφυλίου πολέμου το 1997. Το καθεστώς του Προέδρου της Αλβανίας, Σαλί Μπερίσα, σε συνδυασμό με την αλβανική μαφία υποστήριξαν τη λειτουργία των παρατραπεζών, ως μέσου επίτευξης της οικονομικής ευημερίας των Αλβανών

πολιτών. Η σχέση της κυβέρνησης Μπερίσα - υψηλόβαθμων αξιωματούχων, με τις πυραμίδες και το οργανωμένο έγκλημα, έφεραν σκοπό το οικονομικό όφελος και την εξουσία. Στις παρατράπεζες είχαν κατατεθεί περίπου 1 δισεκατομμύρια δολάρια, και χορηγούσαν αποδόσεις 6-8% μηνιαία, ενώ το 1996 έδιναν 20% σε μηνιαία βάση. Μεγάλο ποσοστό αλβανών πολιτών είχε καταθέσει στις παρατράπεζες. (Jund , T. (2012).

Η παρατράπεζα, Βέφα («Οικονομικές δραστηριότητες των Ενόπλων Δυνάμεων»), παρουσιαζόταν ως επενδυτική εταιρεία, και διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στο λαθρεμπόριο όπλων, ναρκωτικών και πετρελαίου. Το «Φιλανθρωπικό Ίδρυμα» Τζαφέρι αποτέλεσε ένα ακόμη παράδειγμα «πυραμίδας», όπου μέλη ήταν Αλβανοί πολίτες με καταβολή χρηματικής συνδρομής. Οι σχέσεις της οικογένειας Τζαφέρι με την κυβέρνηση της επέτρεψε να αναπτύξει παράνομες δραστηριότητες (εμπόριο όπλων και ναρκωτικών), και να ελέγχει σε μεγάλο βαθμό την οικονομική και κοινωνική ζωή πολλών γεωγραφικών περιοχών. Τέλος η παρατράπεζα Γιαλίτσα εξαπάτησε τους Αλβανούς πολίτες και δεν απέδωσε τους τόκους που υποσχέθηκε το 1997 με αποτέλεσμα την εξέγερση των πολιτών, με τη μορφή αιματηρών διαδηλώσεων. Οι απόπειρες της κυβέρνησης να αντιμετωπίσει την εξέγερση απέτυχαν και ο Μπερίσα παραιτήθηκε από την προεδρία, και την κυβέρνηση ανέλαβε το Σοσιαλιστικό Κόμμα. (Arsovska J / Craig M, (2006).

2.5 Η ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΚΗΣ ΜΑΦΙΑΣ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΨΥΧΡΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

Το αλβανικό οργανωμένο έγκλημα έχει αναδειχθεί την τελευταία δεκαετία σε μία από τις κύριες απειλές για τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία, παρά τις προσπάθειες που έχει καταβάλει, η απειλή παραμένει ισχυρή. Χαρακτηριστικό της δυναμικής που διαθέτει η ΕΕ, είναι η υψηλή προστασία από οργανισμούς ανεπτυγμένων κρατών και από πολυεθνικά συμφέροντα. Η Ελλάδα, συνεπεία της γεινιάσής της με την Αλβανία, πλήττεται άμεσα από τις δραστηριότητες των αλβανόφωνων εγκληματικών οργανώσεων ως επακόλουθο του μεγάλου αριθμού μεταναστών που διαβιούν στη χώρα μας. . (Zhill, Fabian· Lamallari, Besfort (2016).

Οι Αλβανοί υπήκοοι εμπλέκονται ευρέως στη διακίνηση ναρκωτικών, σε κλοπές, ληστείες, πλαστογραφίες, εμπορία ανθρώπων, παραβάσεις του νόμου περί όπλων». (Zhill, Fabian· Lamallari, Besfort (2016).

Οι εγκληματικές οργανώσεις στην περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων δραστηριοποιούνται κυρίως στη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών. Η κάνναβη καλλιεργείται στην Αλβανία και στο Κόσοβο και από εκεί διανέμεται κυρίως σε Ελλάδα και Ιταλία. (Islami, H.(1999).

Για την εισαγωγή της ηρωίνης και της κοκαΐνης, οι εν λόγω εγκληματικές οργανώσεις συνεργάζονται με αντίστοιχες από την Τουρκία και τη Λατινική Αμερική. Συχνά, για τη διευκόλυνση των δραστηριοτήτων τους, χρησιμοποιούν ιδιόκτητες, νομότυπες επιχειρηματικές δομές. (Zhill, Fabian· Lamallari, Besfort (2016).

Στην αλβανική μαφία σε κάθε οργάνωση υπάρχει ένας ηγέτης, ο οποίος αποφασίζει σχετικά με τις δραστηριότητες. Επίσης, εκτός από τον ηγέτη υπάρχουν και τα απλά μέλη, που έχουν πιστή αφοσίωση στην οργάνωση και δεν αποκαλύπτουν τα μυστικά της. Η εγκληματική ομάδα δημιουργείται από μέλη-άτομα με συγγενικές σχέσεις και από τον κοινωνικό τους κύκλο («φάρα»). Η επικοινωνία των μελών πραγματοποιείται σε αλβανική διάλεκτο, γεγονός που δυσχεραίνει την παρακολούθηση και την κατανόηση. (Zhilla, Fabian· Lamallari, Besfort (2016).

Ο ρόλος της αλβανικής μαφίας στο λαθρεμπόριο των ναρκωτικών διεθνώς είναι γνωστός από την εποχή του Ψυχρού Πολέμου, όπως χαρακτηριστικά παρουσιάζεται σε ένα διαβαθμισμένο έγγραφο του 1967, με κωδικό M120/00-0050:120/00-0050 και τίτλο «Η αποσταθεροποίηση της δυτικής κοινωνίας από τη διακίνηση ναρκωτικών». Δημιουργήθηκε ένα πολύπλοκο δίκτυο διακίνησης και εμπορίας ναρκωτικών με κρατική υποστήριξη. (Zhilla, Fabian· Lamallari, Besfort (2016).

Σύμφωνα με εκτιμήσεις της INTERPOL το μεγαλύτερο ποσοστό ηρωίνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση διακινείται στον άξονα Τουρκία-Βουλγαρία-Σκόπια με κύριο οργανωτή την αλβανική μαφία. Επίσης στην Βόρεια Μακεδονία, η αλβανική μαφία χρηματοδοτούσε το κίνημα UCK μέσω της πώλησης ηρωίνης στην Ευρώπη. Από τη δεκαετία του 1970 η αλβανική μαφία συνεργαζόταν με τις μυστικές υπηρεσίες της Τουρκίας, της τότε Γιουγκοσλαβίας στα πλαίσια της εμπορίας ναρκωτικών. (Arsovska J / Craig M, (2006).

Στην πορεία του χρόνου, η αλβανική μαφία ανεξαρτητοποιήθηκε και πραγματοποιούσε αυτόνομα πλέον διακίνηση ναρκωτικών και επιχειρήσεις ξεπλύματος μαύρου χρήματος. Στη σύγχρονη εποχή το αλβανικό οργανωμένο έγκλημα διαθέτει αξιοπιστία και εμπειρία στη διεθνή διακίνηση ναρκωτικών, σε ένα δίκτυο εμπορίας που ελέγχεται από την πολιτική και οικονομική εξουσία και είναι ανεξέλεγκτο από τα μεμονωμένα κράτη. (Ελληνική Αστυνομία. (2019).

Χαρακτηριστικά αναφέρεται η εξέλιξη του οργανωμένου αλβανικού λαθρεμπορίου, οι αλβανοί του Κοσσυφοπεδίου έχουν γίνει τόσο ισχυροί, ώστε να διατηρούν υπό τον έλεγχό τους το 70% της αγοράς ναρκωτικών στην Ελβετία. Έχουν δημιουργήσει νέα κέντρα διανομής τα τελευταία 10 χρόνια και νέες διόδους προς τη δύση. Η Τουρκική μαφία διαπίστωσε ότι οι αλβανοί την εκτόπισαν από Ευρωπαϊκές πόλεις όπως η Ζυρίχη, οι Βρυξέλλες, η Βιέννη. (Arsovska J. (2015).

Η αλβανική μαφία χρηματοδότησε τρομοκρατικές δράσεις του UCK στην Ισπανία στην τουριστική περιοχή «Costa del Sol». Η αδυναμία της κυβέρνησης να αντιμετωπίσει την αλβανική μαφία είχε ως απόρροια την εγκατάσταση και παραμονή αλβανικών εγκληματικών ομάδων σε αρκετές πόλεις της Ισπανίας με δραστηριότητες όπως εμπορία ναρκωτικών, ληστείες, εκβιασμούς.

Στην πρωτεύουσα της Σλοβακίας, τη Μπρατισλάβα δημιουργήθηκε ένα ισχυρό κέντρο του αλβανικού οργανωμένου εγκλήματος, με επικέντρωση στο λαθρεμπόριο όπλων, ναρκωτικών, στο trafficking γυναικών. (Ελληνική Δημοκρατία. Πρεσβεία στα Τίρανα. (2019).

Στη Νέα Υόρκη το αλβανικό οργανωμένο έγκλημα επικεντρώνεται στη διακίνηση ηρωίνης, ενώ στο Σικάγο ασχολείται με την εμπορία κοκαΐνης κολομβιανής προέλευσης. Κέντρα δράσης της αλβανικής μαφίας αποτελούν επίσης το Ντιτρόιτ, το Ιλινόις και η Μασαχουσέτη. Το 2009 εξαρθρώθηκε ένα εκτεταμένο δίκτυο διακίνησης ηρωίνης στις ΗΠΑ. Το κύκλωμα αυτό είχε έδρα στα Σκόπια με μέλη αλβανούς. Το κύκλωμα ασκούσε σημαντική επιρροή στους αλβανούς των Σκοπίων και στις τοπικές αστυνομικές αρχές. Η αλβανική μαφία έχει σχέσεις με την πολιτική ηγεσία των ΗΠΑ μέσω της προώθησης αλβανικών εθνικών επιδιώξεων. (Arsovska J. (2015).

Στο Λονδίνο διαμένουν μέλη των αλβανικών εγκληματικών οργανώσεων. Η συνοικία Σόχο του Λονδίνου, με τους περισσότερους οίκους ανοχής, ελέγχεται από την αλβανική μαφία. Σύμφωνα με αρχεία της Σκότλαντ Γιारनτ αρκετοί αλβανοί μετανάστες ζητούν άσυλο, καταθέτοντας πλαστά στοιχεία, ενώ είναι καταζητούμενοι ή μέλη από το Κοσσυφοπέδιο, την Αλβανία, την Βόρεια Μακεδονία.

Η Εθνική Υπηρεσία για την Εγκληματικότητα στη Βρετανία αναφέρει την ανάπτυξη-επέκταση της αλβανικής μαφίας στην χώρα. Σύμφωνα με υψηλόβαθμο στέλεχος της υπηρεσίας οι αλβανικές εγκληματικές ομάδες έχουν ένα υψηλό προφίλ και βαθμό επιρροής στο οργανωμένο έγκλημα του Ηνωμένου Βασιλείου, και έχουν σημαντική πρόσβαση στην εμπορία ναρκωτικών, ιδιαίτερα στην κοκαΐνη. (Arsovska J. (2015).

Ο ΟΑΣΕ (Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη) αναφέρει τη σχέση κορυφαίων αξιωματούχων την κυβέρνησης της Αλβανίας με το οργανωμένο έγκλημα. Η έκθεση αυτή αναφέρεται σε 31 μέλη του κοινοβουλίου της Αλβανίας, και έχει αποσταλεί στις πρεσβείες των ευρωπαϊκών κρατών.

Ο Αμερικανός πρέσβης Ντόναλντ Λου (2018) μίλησε για ένα σύστημα δικαιοσύνης που «αφήνει ελεύθερους εγκληματίες και δεν προστατεύει τους πολίτες». Αναφέρθηκε σε εμπιστευτικές εκθέσεις του Υπουργείου Εξωτερικών των ΗΠΑ όπου η Αλβανία συνιστά κέντρο του οργανωμένου εγκλήματος, με 4 τουλάχιστο επικίνδυνες εγκληματικές ομάδες. Επίσης ο πρέσβης υπογράμμισε τη διαφθορά στην Αλβανία, που δυσχεραίνει την εξουδετέρωση του οργανωμένου εγκλήματος. (Arsovska J. (2015).

Στη σύγχρονη εποχή η αλβανική μαφία δραστηριοποιείται σε όλη την Αλβανία, με εξαγωγή ναρκωτικών και λαθραίων προϊόντων, ελέγχοντας τα 2 λιμάνια της χώρας. Η αλβανική μαφία έχει σχέσεις με αξιωματούχους της αστυνομίας, της δικαιοσύνης και της πολιτικής. Ισχυρές αλβανικές οικογένειες της μαφίας είναι οι Drenica, Luka, Selimi, με συγγενικά άτομα σε δημόσιες υπηρεσίες και συγγενικά μέλη σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. (Μαντά Ε., (2000).

Εμπιστευτικές έρευνες του ΝΑΤΟ, του Υπουργείου Εξωτερικών της Δανίας αναφέρουν τη σχέση της ηγεσίας του Κοσσυφοπεδίου με το οργανωμένο έγκλημα την περίοδο 2005-2011. Οι Αλβανοί του Κοσσυφοπεδίου έλεγχαν το 50% του εμπορίου ναρκωτικών στην Ευρώπη, το 2003-

2004. Η αλβανική μαφία ευθύνεται για τη διακίνηση μαριχουάνας και καλής ποιότητας ηρωίνης στην Ευρώπη. (Arsovska, J. (2015).

Το Κοσσυφοπέδιο συνιστά την περιοχή με την εντονότερη δράση της αλβανικής μαφίας και διαχωρίζεται ως εξής:

- Ζώνη Α

Κεντρικό Κοσσυφοπέδιο. (ντρένιτσα, πρίζεν, κλίνα, ιστόκ, μιτρόβιτσα). Τον έλεγχο της ζώνης κατέχει ο UCK.

- Ζώνη Β

Δυτικό Κοσσυφοπέδιο. (ντούκατζιν, πετς, τζακόβιτσα). Ελέγχεται από τον πρώην πρωθυπουργό του Κόσσοβου Ραμούς Χαραντινάϊ.

- Ζώνη Γ

Ανατολικό Κοσσυφοπέδιο. (λαμπ, βίτινα, κάτσανικ). Τον έλεγχο της ζώνης κατέχει η οικογένεια αξιωματούχου του UCKP. Μουσταφά. (Arsovska, J. (2015).

Οι κύριες οικογένειες οι οποίες ελέγχουν συνολικά το Κοσσυφοπέδιο είναι οι εξής:

- η φαμίλια Λούκα

Ασχολείται με το λαθρεμπόριο όπλων, ναρκωτικών και τσιγάρων.

- η φαμίλια Σελίμι

Ασχολείται με λαθρεμπόριο όπλων, ναρκωτικών.

- η φαμίλια Κελμέντι

Εδρεύει στο πετς και δραστηριοποιείται στο εμπόριο ανθρώπων, στην πορνεία. (Arsovska, J. (2015).

- Η φαμίλια Σούμα

Έχει έδρα το κάτσανικ και επικεντρώνεται στο λαθρεμπόριο ναρκωτικών. (Arsovska, J. (2015).

- Η φαμίλια Σύλα

Ασχολείται με το λαθρεμπόριο όπλων.

- Η φαμίλια Αγκούσι

Εδρεύει στην Κλίνα και ασχολείται με το λαθρεμπόριο πυρομαχικών.

- Η φαμίλια Μπαμπαλίγκα

Δραστηριοποιείται στη διακίνηση ναρκωτικών και όπλων μεταξύ Αλβανίας και Βουλγαρίας.

- Η φαμίλια του Μπόριτσι συνεργάζεται με την Ιταλική μαφία.

- Η φαμίλια του Μπροκάι συνεργάζεται με την Τούρκικη μαφία (Arsovska, J. (2015).

Τα τελευταία χρόνια η αλβανική μαφία, ιδιαίτερα του Κοσσυφοπεδίου, έχει αναπτυχθεί σε μεσογειακές χώρες, στο Ισραήλ, το Μαρόκο.(Μαντά Ε., (2000). Οι αλβανικές εγκληματικές οργανώσεις του Κοσσυφοπεδίου διαθέτουν αρκετές εταιρείες με σκοπό το ‘ξέπλυμα’ χρήματος, σε όλη την Ευρώπη. Οι εταιρείες συνιστούν το νόμιμο κάλυμμα των παράνομων δράσεων της μαφίας. (Arsovska, J. (2015).

Επίσης, η αλβανική μαφία διατηρεί στενές σχέσεις με την Ισλαμική τρομοκρατία. Γνωστές ισλαμιστικές οργανώσεις έχουν δραστηριοποιηθεί από το 2006 στο Κοσσυφοπέδιο και στην Αλβανία, με χαρακτηριστικό παράδειγμα την Mainstream Islamic Relief. (Μαντά Ε., (2000) . Η διαπλοκή του αλβανικού οργανωμένου εγκλήματος με την πολιτική ηγεσία, τις μυστικές υπηρεσίες και τις ισλαμιστικές οργανώσεις είχε ως απόρροια την ανάπτυξη ενός δικτύου σε όλη την Ευρώπη. (Arsovska, J. (2015).

Χαρακτηριστικές είναι οι οργανώσεις-κάλυμμα του οργανωμένου εγκλήματος και της ισλαμικής τρομοκρατίας-όπως:

- ΑΛΒΑΝΙΚΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ.
  - ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΘΝΟΥΣ
  - ΤΑΜΕΙΟ ΚΟΣΣΥΦΟΠΕΔΙΟΥ
  - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΕΤΟΒΟΥ
  - ΚΛΟΥΒ ΡΥΓΟΒΑ
  - ΚΛΟΥΒ ΠΡΑΡΙΜΙ
  - ΚΛΟΥΒ ΔΙΡΩΒΑ
  - ΚΛΟΥΒ ΦΑΙΚ ΚΩΦΚΑ
- (Μαντά Ε., (2000)

2.6 Η ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΜΑΦΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Μέσω των μεταναστευτικών ροών από το 1990 και μετέπειτα η Ελλάδα έγινε χώρα διακίνησης μεταναστών, με κυριότερο παράδειγμα τους αλβανούς μετανάστες. Στην απογραφή πληθυσμού του 2011 καταγράφηκαν 480.000 Αλβανοί, οι οποίοι ήρθαν στην Ελλάδα λόγω των δυσμενών κοινωνικοοικονομικών συνθηκών στην πατρίδα τους, και των πολιτικών αναταραχών. (Arsovska, J. (2015).

Η μετανάστευση του αλβανικού πληθυσμού προς την Ελλάδα έλαβε χώρα σε δυο περιόδους:

- Στην αρχή της δεκαετίας του 1990, με την κατάρρευση του κομμουνιστικού καθεστώτος.
- Το 1997, με την κατάρρευση των παρατραπεζών. (Ελληνική Αστυνομία. (2019).

Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ ο μισός μεταναστευτικός πληθυσμός αλβανών στην Ελλάδα, έχει εγκατασταθεί στην Αττική (200.000 περίπου), κυρίως σε αστικές περιοχές. Στην Θεσσαλονίκη ανευρίσκονται 13,000 περίπου άτομα. Την περίοδο της μεγάλης οικονομικής ύφεσης διαπιστώθηκε αυξημένη κινητικότητα των Αλβανών μεταναστών προς την πατρίδα τους. (Zhill, Fabian· Lamallari, Besfort (2016).

Η πρωταρχική εμφάνιση του αλβανικού οργανωμένου εγκλήματος στην Ελλάδα τοποθετείται χρονικά το 1990. Κύρια παράνομη δραστηριότητα ήταν το «ξέπλυμα μαύρου» χρήματος. . (Zhill, Fabian· Lamallari, Besfort (2016).

Τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά του αλβανικού οργανωμένου εγκλήματος στην Ελλάδα περιλαμβάνουν:

- Παράνομη διακίνηση μεταναστών.
  - Εμπορία ανθρώπων.
  - Εμπορία ναρκωτικών.
- (Ελληνική Αστυνομία. (2019).

Η Ελλάδα αποτελεί για την αλβανική μαφία χώρο διακίνησης ναρκωτικών, κυρίως κάνναβης, ηρωίνης, κοκαΐνης. Λόγω της γεωγραφικής της θέσης βρίσκεται στον «βαλκανικό άξονα» που ενώνει τις χώρες παραγωγούς (Ιράν, Πακιστάν, Λάος) με τις χώρες καταναλωτές της βορειοδυτικής Ευρώπης. (Zhill, Fabian· Lamallari, Besfort (2016).

- Εκβιασμούς.
  - Πλαστογραφία.
  - Απάτες.
  - Διακίνηση όπλων, πυρομαχικών.
- (Ελληνική Αστυνομία. (2019).

Το εμπόριο όπλων συνιστά σημαντική δραστηριότητα της αλβανικής μαφίας στην Ελλάδα, η οποία χρησιμοποιείται ως διαμετακομιστικό κέντρο με έμφαση στην Κρήτη. Εκτιμάται η διακίνηση περίπου 150.000 όπλων από την αλβανική μαφία προς την Ελλάδα, τα οποία χρησιμοποιούνται σε ένοπλες ληστείες. (Zhill, Fabian· Lamallari, Besfort (2016).

Η αντιμετώπιση της αλβανικής μαφίας κρίνεται δύσκολη για πολλούς λόγους. Πρωταρχικά εξαιτίας της διαφθοράς υψηλόβαθμων αξιωματούχων στην κυβέρνηση και στη δικαιοσύνη. Επίσης, λόγω της αδυναμίας επαρκούς πληροφόρησης για τα δίκτυα διανομής και εμπορίας, καθώς είναι δύσκολη η διείδυση κατασκόπων στα αλβανικά δίκτυα. Η χρήση της αλβανικής γλώσσας παρεμποδίζει περισσότερο την αντίληψη της επικοινωνίας, καθώς ο ειδικός γλωσσολογικός κώδικας είναι σπάνιος και δύσκολα κατανοητός. . (Zhill, Fabian· Lamallari, Besfort (2016).

Οι συνθήκες που ευνόησαν την ανάπτυξη της αλβανικής μαφίας στην Ελλάδα είναι κυρίως η νομοθεσία, η δράση των διωκτικών αρχών, η ευρεία χρήση του διαδικτύου, οικονομικοί παράγοντες,

η στάση της κοινωνίας απέναντι στην εγκληματικότητα. Επίσης η γεωπολιτική θέση της Ελλάδας (εγγύτητα με άλλες χώρες, λιμένες, χερσαία και θαλάσσια σύνορα, συγκοινωνιακή σύνδεση με άλλα κράτη) επιτρέπει την ανάπτυξη δραστηριοτήτων διακίνησης, παράνομης εμπορίας. (Zhill, Fabian· Lamallari, Besfort (2016).

Η πολιτική μεταβλητότητα, σε συνδυασμό με τη διαφθορά των κυβερνητικών αξιωματούχων ευνόησαν την ανάπτυξη και εξάπλωση της αλβανικής μαφίας στις χώρες της ευρωζώνης και στην Ελλάδα. Η Ελλάδα αποτέλεσε και αποτελεί ελκυστικό προορισμό καθώς διαθέτει πολιτική σταθερότητα, δυνατότητα πολιτικού ασύλου-νομικής προστασίας-μεταναστευτικές κοινότητες και ευνοϊκή μεταναστευτική πολιτική.(Ελληνική Αστυνομία. (2019).

Η ύπαρξη ανοικτών συνόρων, και η έλξη προσφύγων και παράνομων μεταναστών στην ευρωζώνη αποτελεί πραγματικότητα, γεγονός που διευκολύνει τη διακίνηση μελών της αλβανικής μαφίας. (Zhill, Fabian· Lamallari, Besfort (2016).

Η οικονομική κρίση, σε συνδυασμό με την υψηλή κερδοφορία παράνομων δραστηριοτήτων (ναρκωτικών, όπλων, μεταναστών, οργανωμένες απάτες) διευκόλυναν την ανάπτυξη του οργανωμένου εγκλήματος.(Ελληνική Αστυνομία. (2019).

Επιχειρηματίες στρέφονται σε κυκλώματα τοκογλυφίας για οικονομικούς λόγους για άντληση κεφαλαίων. Η χρηματική ανάγκη επηρεάζει τη στάση της αγοράς απέναντι στο οργανωμένο έγκλημα. (Arsovska J. (2015).

Επίσης, η αλβανική μαφία εκμεταλλεύεται τα νομοθετικά κενά. Η απουσία προφυλάκισης λόγω ανεπαρκούς προανάκρισης, οι ρυθμίσεις αποσυμφόρησης των σωφρονιστικών καταστημάτων, η ανεπαρκής δράση των διωκτικών αρχών, η ανεπαρκής στελέχωση, η γραφειοκρατία, η μη έγκαιρη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών, διευκολύνουν την εγκληματική δραστηριότητα.(Καρύδης, Β. (1992).

Η τεχνολογική εξέλιξη διευκολύνει τις παράνομες δράσεις όπως τη δημιουργία πλαστών αντιγράφων, χαρτονομισμάτων, χρήση λογισμικού κλοπής αυτοκινήτων. (Zhill, Fabian·Lamallari, Besfort (2016).

Συμπερασματικά, η δράση της αλβανικής μαφίας στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται από:

- Χρήση εκφοβισμού.

Αποτελεί συχνή πρακτική του οργανωμένου εγκλήματος. Συνήθως αφορά τα μέλη των ίδιων των οργανώσεων, στα θύματα της δράσης, σε δημόσιους λειτουργούς. (Καρύδης, Β. (1992).

- Διαφθορά.

Η διαφθορά είναι συνώνυμη της κατάχρησης εξουσίας για ιδιωτικά οφέλη. Συνήθως αφορά δημόσιους αξιωματούχους με νομοθετική, διοικητική, εκτελεστική, δικαστική αρμοδιότητα. (Καρύδης, Β. (1992).

- Χρήση πληροφορικής.

Η σύγχρονη τεχνολογία επικοινωνιών αφορά τη συνεννόηση μεταξύ των μελών, με την ύπαρξη κωδικοποιημένης μορφής επικοινωνίας. (Καρύδης, Β. (1992).

- Ύπαρξη επιχειρηματικών δομών.

Συχνά χρησιμοποιούνται εταιρικές μορφές (μεσιτικά γραφεία, κατασκευαστικές εταιρείες, καζίνο, κέντρα διασκέδασης) για την κάλυψη των παράνομων δράσεων, με την ίδρυση-διαχείριση εταιρειών, με την εξαπάτηση νόμιμων εταιρειών.(Καρύδης, Β. (1992).

Η αλβανική μαφία προέρχεται από την χώρα ανάπτυξης εγκληματικής δράσης, την Αλβανία, αν και υπάρχουν οργανώσεις με διεθνή δραστηριότητα, με επέκταση της εγκληματικής δράσης σε άλλα κράτη. (Ελληνική Αστυνομία. (2019).

Το διεθνικό οργανωμένο έγκλημα διαπράττεται σε περισσότερα κράτη, αλλά η προετοιμασία, ο σχεδιασμός, η καθοδήγηση επιτελούνται σε ένα κράτος, το κράτος προέλευσης. Η αλβανική μαφία αποτελεί παράδειγμα διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος με δραστηριότητα σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, κυρίως με τη διακίνηση ναρκωτικών. (Ελληνική Αστυνομία. (2019).

Η διαφθορά σε σχέση με την αλβανική μαφία περιλαμβάνει τη δημόσια διοίκηση, την πολιτική ηγεσία, τους δικαστές, τα μέσα μαζικής επικοινωνίας. Μπορεί να έχει τη μορφή δωροδοκίας ή αμοιβαίου οφέλους. (Καρύδης, Β. (1992).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση-Ολοκλήρωση στην Ευρώπη θεωρείται ο σημαντικότερος βαθμός διεθνούς οικονομικής ολοκλήρωσης που έχει πραγματοποιηθεί σε όλο τον κόσμο. Η ιδέα της ολοκλήρωσης έχει απαρχή τις οικονομικές και τις πολιτικές πιέσεις μετά τον 2^ο παγκόσμιο πόλεμο, με κυρίαρχη ιδέα την ενοποίηση των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη δημιουργία μιας κοινής αγοράς. Απόρροια της διαδικασίας της οικονομικής ολοκλήρωσης είναι η εξέλιξη της Ευρώπης σε μια τεράστια οικονομική οντότητα, παράλληλα με τη διεθνοποίηση της οικονομικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας στη σύγχρονη εποχή.

Η εμβάθυνση και η διεύρυνση είναι 2 ρεύματα σκέψης σχετικά με το πώς πρέπει να αναπτυχθεί η ΕΕ. Με την πάροδο του χρόνου, η Ευρωπαϊκή Ένωση εξελίχθηκε σταδιακά σε ένωση των λαών της Ευρώπης η οποία επιδιώκει να καταστεί «διαρκώς στενότερη» [άρθρο 1 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ)].(www.eur-lex.europa.eu).

Με βάση όσα προαναφέρθηκαν σχετικά με το αλβανικό οργανωμένο έγκλημα, είναι αντιληπτή η προβληματική της ένταξης της Αλβανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Ευρωπαϊκή Ενοποίηση αποτελεί στόχο-όραμα των Ευρωπαϊκών χωρών, οι οποίες αποκομίζουν αρκετά οφέλη από την ένταξη στην ευρωζώνη. Με τη λογική αυτή η Αλβανία επιδιώκει την ευρωπαϊκή ένταξη προκειμένου για τη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στην χώρα. Ωστόσο η ύπαρξη προβλημάτων όπως το αλβανικό οργανωμένο έγκλημα και, η διαφθορά στην χώρα επηρεάζουν δυσμενώς την ευρωπαϊκή ένταξη.

3.1 ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΝΤΑΞΙΑΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΕ

Επίσημα αναγνωρισμένη από την ΕΕ το 2000 ως υποψήφια χώρα προς ένταξη, η Αλβανία ξεκίνησε διαπραγματεύσεις για μια Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΣΣΣ) το 2003. Η διαδικασία σηματοδότησε ένα σημαντικό βήμα προς την ενίσχυση των στενότερων δεσμών μεταξύ Αλβανίας και ΕΕ, δημιουργώντας το έδαφος για την επίσημη αίτηση της χώρας για ένταξη στην ΕΕ στις 28 Απριλίου 2009. Στη συνέχεια, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ζήτησε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αξιολόγηση της ετοιμότητας της Αλβανίας για ενταξιακές διαπραγματεύσεις, με αποτέλεσμα την υποβολή ενός ολοκληρωμένου ερωτηματολογίου στην αλβανική κυβέρνηση στις 16 Δεκεμβρίου 2009. Απαντώντας επιμελώς, η Αλβανία έδωσε τις απαντήσεις της στα ερωτήματα της Επιτροπής στις 14 Απριλίου 2010.

Μια κομβική στιγμή της Αλβανίας σχετικά με την ένταξή της στην ΕΕ σημειώθηκε στις 5 Δεκεμβρίου 2013, όταν μια συνεδρίαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου πρότεινε στο Συμβούλιο τη χορήγηση καθεστώτος υποψήφιας χώρας στην Αλβανία. Υπό την ελληνική Προεδρία της ΕΕ στις 23 Ιουνίου 2014, το Συμβούλιο της ΕΕ συμφώνησε ομόφωνα να αναθέσει το καθεστώς υποψήφιας

χώρας στην Αλβανία. Η απόφαση αυτή επικυρώθηκε στη συνέχεια από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, σταθεροποιώντας την πορεία της Αλβανίας προς την ένταξη στην ΕΕ. Είναι αξιοσημείωτο ότι η δέσμευση της Αλβανίας στην ευρωπαϊκή ενσωμάτωση υπογραμμίζεται περαιτέρω από την ταυτόχρονη εμπλοκή της με το ΝΑΤΟ. Το 2009, η Αλβανία, ακολουθώντας το παράδειγμα των χωρών που είχαν ενταχθεί στην ΕΕ το 2004, έγινε πλήρες μέλος του ΝΑΤΟ. Αυτή η διπλή δέσμευση όχι μόνο αντανάκλα την αφοσίωση της Αλβανίας στις ευρωπαϊκές αξίες, αλλά επίσης τοποθετεί τη χώρα στρατηγικά καθώς προχωρά στα στάδια της διαδικασίας ένταξης στην ΕΕ, ενισχύοντας την περιφερειακή σταθερότητα και συνεργασία. .(www.consilium.europa.eu).

Η σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έναρξη των ενταξιακών συνομιλιών με την Αλβανία, που περιγράφηκε στην αξιολόγησή της τον Νοέμβριο του 2016, σηματοδότησε μια κομβική στιγμή της χώρας προς την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Το αποκορύφωμα των προσπαθειών έγινε πιο απτό τον Ιούνιο του 2018, όταν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χάραξε μια οριστική πορεία για την έναρξη ενταξιακών συνομιλιών με την Αλβανία έως τα τέλη του 2019.. Οι όροι που τέθηκαν για την είσοδο της Αλβανίας στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις υπογραμμίζουν την έμφαση που δίνει η ΕΕ στις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις και το κράτος δικαίου. Αυτές οι συνθήκες περιλαμβάνουν κρίσιμους τομείς όπως η εφαρμογή δικαστικών μεταρρυθμίσεων, η θέσπιση νέου εκλογικού νόμου, η κάθαρση του δικαστικού σώματος από διεφθαρμένα στοιχεία και η δέσμευση για τη διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων της ελληνικής μειονότητας εντός των συνόρων της. Αυτές οι προϋποθέσεις αντικατοπτρίζουν τη δέσμευση της ΕΕ για την προώθηση της υπεύθυνης διακυβέρνησης και τη διασφάλιση της προστασίας των δικαιωμάτων των μειονοτήτων ως αναπόσπαστων στοιχείων της ενταξιακής διαδικασίας. .(commission.europa.eu).

Παρά τη θετική δυναμική, ο δρόμος προς τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις αντιμετώπισε αρκετά εμπόδια. Τον Μάιο του 2019, ο Ευρωπαίος Επίτροπος Γιοχάνες Χαν επανέλαβε τη σύσταση για ενταξιακές συνομιλίες με την Αλβανία. Ωστόσο, η απόφαση αντιμετώπισε οπισθοδρομήσεις τον Ιούνιο όταν το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων της ΕΕ επέλεξε να αναβάλει την έναρξη των διαπραγματεύσεων για τον Οκτώβριο, επικαλούμενος αντιρρήσεις από ορισμένα κράτη μέλη, ιδίως την Ολλανδία και τη Γαλλία. Αυτή η απόφαση αντιμετώπισε ένα μεταγενέστερο βέτο τον Οκτώβριο, συμβάλλοντας σε μια παρατεταμένη περίοδο αβεβαιότητας. Τελικά, στις 25 Μαρτίου 2020, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έκανε ένα αποφασιστικό βήμα αποφασίζοντας την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την Αλβανία.. Καθώς η Αλβανία ξεκινά αυτή τη σημαντική φάση, οι προκλήσεις και οι ευκαιρίες που έρχονται θα διαμορφώσουν όχι μόνο το εσωτερικό της τοπίο αλλά και θα συμβάλουν στην ευρύτερη αφήγηση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης στα Δυτικά Βαλκάνια. .(consilium.europa.eu).

3.2 ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΔΥΣΧΕΡΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗ

Η Αλβανία αποτελεί μέλος του ΟΗΕ, του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (28/9/2000), της CEFTA (Central European Free Trade Agreement), του NATO (1/7/2009). Η Ευρωπαϊκή ένταξη προϋποθέτει την παρουσία ορισμένων χαρακτηριστικών τα οποία εφόσον υπάρχουν θα συμβάλλουν στην αντίληψη της συνεργασίας Ευρωπαϊκής Ένωσης-χωρών μελών και στην ύπαρξη κοινής προοπτικής.

Τέτοια χαρακτηριστικά θεωρούνται τα ακόλουθα:

- Η συνεργασία Ευρωπαϊκής Ένωσης-χωρών μελών καθορίζεται και επηρεάζεται από τις εσωτερικές πολιτικές των χωρών. (Μπούρης Δ και Τζιφάκης Ν (2016).
- Η ευρωπαϊκή σταθερότητα και ανάπτυξη συνδέεται και επηρεάζεται από τις εξελίξεις στις βαλκανικές χώρες. Σύμφωνα με το Έκτακτο Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων στο Λουξεμβούργο (8/4/1999) διατυπώθηκε η άποψη πως η ευρωπαϊκή ευημερία επηρεάζεται από την κατάσταση στις βαλκανικές χώρες, γεγονός που συνιστά μια νέα πολιτική τοποθέτηση και αντίληψη. Τα δυτικά βαλκάνια συμφώνησαν στην ενίσχυση της μεταξύ τους συνεργασίας και στη δημιουργία ενιαίου οικονομικού χώρου, με τη συνεργασία και την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (REA- Regional Economic Area). Σημαντική κρίνεται η εδραίωση της περιφερειακής συνεργασίας και η διασφάλιση της ελεύθερης διακίνησης προϊόντων, υπηρεσιών, κεφαλαίων, ανθρώπινου δυναμικού. . (Μπούρης Δ και Τζιφάκης Ν (2016).
- Θεωρείται σημαντική η βελτίωση και ανάπτυξη στον τομέα των μεταφορών, της ενέργειας.
- Σημασία έχει η προαγωγή της ανταγωνιστικότητας, η αύξηση της απασχόλησης και των επενδύσεων.
- Κρίνεται σημαντική η καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος.

Στα πλαίσια της ολοκλήρωσης των Βαλκανίων προτάθηκαν δράσεις όπως:

- Μέτρα βελτίωσης της περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης σε εναρμόνιση με τις συμφωνίες ένταξης στην ευρωζώνη, τη στρατηγική 2020 της νοτιοανατολικής Ευρώπης. Τα μέτρα αυτά αφορούν το εμπόριο, το φορολογικό σύστημα, τις δημόσιες προμήθειες, την κεφαλαιαγορά, την κινητικότητα ειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού, την προσέλκυση επενδύσεων.
- Μέτρα ψηφιακού μετασχηματισμού, που διευκολύνουν το ηλεκτρονικό εμπόριο, την καινοτομία.
- Μέτρα προώθησης της επιχειρηματικότητας.

- Μέτρα προσέλκυσης επενδύσεων στην ψηφιακή και στην πράσινη οικονομία.

Τα μέτρα δράσης στις βαλκανικές χώρες χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς. . (Μπούρης Δ και Τζιφάκης Ν (2016).

Η Αλβανία υπέβαλε αίτηση ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2009. Το 2010 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εισηγήθηκε την έναρξη των διαπραγματεύσεων ένταξης, εφόσον η χώρα ικανοποιεί τις προϋποθέσεις, όμως, σύμφωνα με την έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 12/10/2011 η Αλβανία δεν θεωρήθηκε υποψήφια να ενταχθεί στην ευρωζώνη. (Μπούρης Δ και Τζιφάκης Ν (2016).

Ο κυριότερος λόγος απόρριψης ήταν η ύπαρξη σημαντικής διαφοράς και η ανάπτυξη της αλβανικής μαφίας. Με βάση το δείκτη διαπιστούμενης διαφθοράς της Διεθνούς Διαφάνειας η Αλβανία κρίνεται πλέον διεφθαρμένη χώρα. Παράλληλα η συνεργασία της χώρας με ισλαμικές οργανώσεις, με αποτέλεσμα της έλλειψης σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, έρχεται σε αντίθεση με τις αρχές της ευρωπαϊκής ενοποίησης. (Μαλκίδης, Θ. (2006).

Το 2012 η Ευρωπαϊκή Ένωση διαπίστωσε μερική βελτίωση σχετικά με τις ενταξιακές προϋποθέσεις και εισηγήθηκε την προώθηση της ενταξιακής υποψηφιότητας της Αλβανίας, με βασική προϋπόθεση την υλοποίηση ορισμένων μεταρρυθμίσεων. Η Αλβανία δεσμεύτηκε να προχωρήσει σε θεσμικές βελτιώσεις, που αφορούσαν τη δικαιοσύνη, το οργανωμένο έγκλημα, την τρομοκρατία, τη διαφθορά, την κοινωνική πολιτική, την ενέργεια. (ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2014-2020). (Μανωλεδάκης, Ι. (2002).

Έμφαση πρέπει να δοθεί στην αντιμετώπιση της παράνομης μετανάστευσης, της διαφθοράς, της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, του οργανωμένου εγκλήματος. Προέχει η δημόσια τάξη και ασφάλεια. (Albanese J. (ed.), (1995).

Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφέρει τη διαπίστωση ισχυρής δέσμευσης της Αλβανίας στην υλοποίηση των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων. Ωστόσο, παρά τις προσπάθειες, το οργανωμένο έγκλημα εξακολουθεί να αναπτύσσεται σε όλη την Ευρώπη, με παράνομη διακίνηση αγαθών, με εμπορία ανθρώπων, με εγκλήματα κατά της ξένης περιουσίας, διακίνηση ναρκωτικών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συστήνει την εντατικοποίηση των μεταρρυθμιστικών προσπαθειών ιδιαίτερα στον τομέα του οργανωμένου εγκλήματος, της διαφθοράς και της παράνομης μετανάστευσης. . (Μπούρης Δ και Τζιφάκης Ν (2016).

Αξίζει να τονιστεί πως η πολιτική αντιμετώπισης της παράνομης μετανάστευσης έχει ορισμένα αποτελέσματα. Παρατηρούνται ακόμη μερικές αβάσιμες αιτήσεις ασύλου στην Αλβανία. (Κοροντζής, Τ. (1997) . Απαιτείται περαιτέρω προσπάθεια για την εφαρμογή των μέτρων και τον περιορισμό της παράτυπης μετανάστευσης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε από την Αλβανία να επιμείνει στον έλεγχο των μεταναστευτικών ροών, στην ενίσχυση των συνοριακών ελέγχων. Επίσης ζητήθηκε από την Αλβανία η άμεση εφαρμογή μέτρων καταπολέμησης της διαφθοράς, της

εγκληματικότητας ώστε να έχουν νόημα οι μεταρρυθμίσεις μέχρι σήμερα. (Μπούρης Δ και Τζιφάκης Ν (2016).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκτίμησε τη μεταρρυθμιστική εξέλιξη στην Αλβανία, στη δημόσια διοίκηση, στη δικαιοσύνη, στην αντιμετώπιση της διαφθοράς, και του οργανωμένου εγκλήματος, στην προάσπιση των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Ωστόσο, απαιτείται περισσότερη βελτίωση για την εναρμόνιση με τα αυστηρά προαπαιτούμενα. . (Μπούρης Δ και Τζιφάκης Ν (2016).

Θεμελιώδη βήματα περιορισμού της διαφθοράς είναι η δημιουργία ειδικής εισαγγελίας κατά της διαφθοράς, οι αλλαγές στον κώδικα ποινικής δικονομίας. Παρατηρήθηκε αύξηση του αριθμού των καταδικαστικών αποφάσεων κατά δημόσιων υπαλλήλων, υψηλόβαθμων αξιωματούχων, δικαστών. Αν και συνολικά οι καταδικαστικές αποφάσεις είναι λίγες, με τη διαφθορά να παραμένει.

Στον τομέα της αντιμετώπισης του οργανωμένου εγκλήματος βήματα προόδου αποτέλεσαν η βελτίωση της νομοθεσίας, του κώδικα ποινικής δικονομίας, της συνεργασίας αστυνομικών-δικαστικών αρχών. Απαιτείται περαιτέρω πρόοδος στην αντιμετώπιση του παράνομου-αδικαιολόγητου πλουτισμού, της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. . (Μπούρης Δ και Τζιφάκης Ν (2016).

Επίσης, απαιτείται η δημιουργία μηχανισμών προάσπισης των ανθρώπινων δικαιωμάτων, μολονότι έχει διαμορφωθεί η αντίστοιχη νομοθεσία με βάση τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές. . (Μπούρης Δ και Τζιφάκης Ν (2016).

Αναμφίβολα η Αλβανία βαδίζει προς την ευρωπαϊκή ένταξη, προβληματισμοί όμως παραμένουν όπως η διαφθορά, το οργανωμένο έγκλημα αποτελούν τροχοπέδη στην ενταξιακή πορεία. Η εντατικοποίηση των μεταρρυθμιστικών προσπαθειών για την εξουδετέρωση των προβλημάτων αυτών θα καθορίσει την ευρωπαϊκή προοπτική της χώρας. (Albanese J. (ed.), (1995).

3.3 ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Ορισμένες από τις ανησυχίες και τις προϋποθέσεις που τέθηκαν από την ΕΕ και τα κράτη μέλη της περιελάμβαναν ζητήματα που σχετίζονται, όπως, με τις μεταρρυθμίσεις της δημόσιας διοίκησης, τις δικαστικές μεταρρυθμίσεις, τη διαφθορά, το κράτος δικαίου και την πολιτική της Αλβανίας. Η ΕΕ συνήθως αξιολογεί τις υποψήφιες χώρες με βάση διαφόρων βασικών κριτηρίων που περιγράφονται σε διάφορες εκθέσεις και αξιολογήσεις, όπως οι ετήσιες εκθέσεις προόδου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Όσον αφορά τα πολιτικά κριτήρια, οι αυτοδιοικητικές εκλογές που διεξήχθησαν στις 14 Μαΐου 2023 διεξήχθησαν σε γενικές γραμμές με ήρεμο τρόπο. Οι παρατηρητές τα θεώρησαν καλά διοικούμενα και ανταγωνιστικά, με την ενεργό συμμετοχή βασικών πολιτικών προσώπων. Ωστόσο, εκφράστηκαν ανησυχίες για πιθανή κατάχρηση κρατικών πόρων, ισχυρισμούς για πίεση στους εργαζόμενους και τους ψηφοφόρους του δημόσιου τομέα και ισχυρισμούς για αγορά ψήφων. Οι

εκλογές κατέγραψαν χαμηλή συμμετοχή μόλις 38,2% (www.cnn.gr). Το πολιτικό τοπίο συνέχισε να χαρακτηρίζεται από πόλωση, ιδίως λόγω των διαρκών εσωτερικών διχασμών στο μεγαλύτερο κόμμα της αντιπολίτευσης. Η κοινοβουλευτική εποπτεία της εκτελεστικής εξουσίας παρέμεινε περιορισμένη. Συγκεκριμένα, τον Μάρτιο του 2023, εγκρίθηκαν με συντριπτική πλειοψηφία τροπολογίες, ενισχύοντας τον συμβουλευτικό ρόλο του Κοινοβουλίου στη διαδικασία των ενταξιακών διαπραγματεύσεων.

Η διαμόρφωση και η έγκριση νέων στρατηγικών για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης της Αλβανίας και τη μεταρρύθμιση της διαχείρισης των δημοσίων οικονομικών εκκρεμούν ακόμη. Η εφαρμογή των διατάξεων προσλήψεων βάσει αξιοκρατίας στο Νόμο για τη Δημόσια Υπηρεσία χαρακτηρίστηκε ασυνεπής, ιδιαίτερα σε επίπεδο ανώτατων στελεχών. Ενώ έχουν γίνει σημαντικά βήματα στην ψηφιοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών, είναι επιτακτική ανάγκη να διασφαλιστεί δίκαιη πρόσβαση για πολίτες. Επιπλέον, υπάρχει ανάγκη για αυξημένη προσοχή στην ψηφιακή ασφάλεια και τη διαφύλαξη των προσωπικών δεδομένων, ιδιαίτερα στον απόηχο των κυβερνοεπιθέσεων και σε διάφορες περιπτώσεις διαρροής δεδομένων. .(commission.europa.eu).

Η Αλβανία επιδεικνύει ικανοποιητικό επίπεδο όσον αφορά τη λειτουργία του δικαστικού σώματος (www.op.europa.eu). Βέβαια, η αποτελεσματικότητα του δικαστικού συστήματος και η διαθεσιμότητα της δικαιοσύνης εξακολουθούν να παρεμποδίζονται από τις παρατεταμένες νομικές διαδικασίες, μια σημαντική συσσώρευση υποθέσεων, κυρίως στα εφετεία και τα πρωτοβάθμια δικαστήρια. Συγκεκριμένα, έγιναν βήματα για την ελάφρυνση των κενών δικαστικών με τον διορισμό 40 νέων δικαστών τον Οκτώβριο του 2023. Η συνεχιζόμενη προσωρινή αξιολόγηση όλων των δικαστών και εισαγγελέων μέσω της διαδικασίας ελέγχου φέρεται να προχωρά με ικανοποιητικό ρυθμό. Επιπλέον, υπάρχει ανάγκη βελτίωσης στο σύστημα διαχείρισης υποθέσεων και στο σύστημα κατάρτισης δικαστικών για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και του επαγγελματισμού σε ολόκληρο τον τομέα. .(commission.europa.eu).

Η Αλβανία έχει κάνει ορισμένες προετοιμασίες για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Ωστόσο, παρά την πρόοδο και τις συνεχιζόμενες προσπάθειες, η διαφθορά παραμένει σημαντική αιτία ανησυχίας. Έρευνες που διεξήχθησαν από φορείς του SPAK είχαν ως αποτέλεσμα αρκετές συλλήψεις και καταδίκες σε υποθέσεις υψηλού προφίλ. Σύμφωνα με τοπική ηλεκτρονική εφημερίδα της Χιμάρα (www.ximara.gr) βασισμένη σε στοιχεία που δημοσίευσε το INSTAT αποκάλυψε ότι το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε τρέχουσες τιμές στη δραστηριότητα του κτηματομεσιτικού, που μετρά την αξία των οικονομικών συναλλαγών στον τομέα αυτό, έφτασε τα 33,8 δισ. λεκ ή σχεδόν 320 εκατ. ευρώ το πρώτο τρίμηνο του 2023, το υψηλότερο που έχει καταγραφεί ποτέ, τουλάχιστον από το 2008. Η διαφθορά παραμένει σε διάφορες πτυχές του δημόσιου και επιχειρηματικού τομέα, και η αποτελεσματικότητα των προληπτικών μέτρων, ιδίως σε ευάλωτους τομείς, παραμένει περιορισμένη. .(commission.europa.eu).

Όσον αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματα, υπάρχει ανάγκη να ενταθούν οι προσπάθειες για την εφαρμογή του νομικού πλαισίου και του πολιτικού πλαισίου. Έχουν γίνει πρόοδοι στη χρήση εναλλακτικών λύσεων αντί της κράτησης. Έχει σημειωθεί πρόοδος για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, ιδιαίτερα στη βιοψυχοκοινωνική αξιολόγηση. Είναι σημαντικό η διαδικασία της πρώτης εγγραφής ιδιοκτησίας και οι άλλες μεταβατικές διαδικασίες να προχωρήσουν με διαφάνεια, αντιμετωπίζοντας ζητήματα διαφθοράς. .(commission.europa.eu).

Σε επίπεδο προετοιμασίας της Αλβανίας στον τομέα της ελευθερίας της έκφρασης, οι προκλήσεις εξακολουθούν να υφίστανται λόγω της διασταύρωσης επιχειρηματικών και πολιτικών συμφερόντων, της έλλειψης διαφάνειας στις οικονομικές πηγές, της συγκέντρωσης ιδιοκτησίας των μέσων ενημέρωσης και της παρουσίας εκφοβισμού και επισφαλών συνθηκών εργασίας, τα οποία εμποδίζουν την ανεξαρτησία των μέσων ενημέρωσης, τον πλουραλισμό και την ποιότητα της δημοσιογραφίας. Το περιβάλλον χαρακτηρίζεται από λεκτικές και σωματικές επιθέσεις, εκστρατείες συκοφαντικής δυσφήμισης και μηνύσεις εκφοβισμού εναντίον δημοσιογράφων δεν έχει βελτιωθεί. Από θετική άποψη, σημειώθηκε βελτίωση στην εφαρμογή του προϋπολογισμού που ανταποκρίνεται στα δύο φύλα, ενώ η οικονομική βοήθεια στα θύματα ενδοοικογενειακής βίας έχει σημειώσει σημαντική αύξηση. .(commission.europa.eu).

Το νομικό πλαίσιο για τη μετανάστευση στην Αλβανία είναι σε μεγάλο βαθμό σύμφωνο με το κεκτημένο της ΕΕ, αλλά απαιτεί επικαιροποίηση ώστε να αντικατοπτρίζει τις εξελίξεις από την πλευρά της ΕΕ. Η Αλβανία συμμετείχε ενεργά στη διαχείριση μεικτών μεταναστευτικών ροών προς την ΕΕ, συνεργαζόμενη για την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης της ΕΕ για τα Δυτικά Βαλκάνια και ολοκληρώνοντας μια αναθεωρημένη Συμφωνία για το Καθεστώς του Frontex. Το 2022, σημειώθηκε μείωση κατά 34% στον αριθμό των παράτυπων μεταναστών που εισήλθαν στην Αλβανία σε σύγκριση με το 2021. Ωστόσο, δεν σημειώθηκε καμία πρόοδος στις παραπομπές και την πρόσβαση στις διαδικασίες ασύλου, ενώ εξακολουθούν να υπάρχουν ελλείψεις στις διαδικασίες επιστροφής. Επιπλέον, παρά το γεγονός ότι ο αριθμός των αιτήσεων ασύλου από Αλβανούς υπηκόους στα κράτη μέλη της ΕΕ και τις συνδεδεμένες με το Σένγκεν χώρες παρέμεινε χαμηλότερος από τα προ πανδημίας επίπεδα, σημειώθηκε αύξηση το 2022. .(commission.europa.eu).

Η οικονομία επέδειξε ανθεκτικότητα, με την ισχυρή αύξηση του ΑΕΠ να διατηρείται το 2022, παρά τις οικονομικές επιπτώσεις του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Η Αλβανία έχει επιτύχει ένα επίπεδο ετοιμότητας για να αντιμετωπίσει τις ανταγωνιστικές πιέσεις και τις δυνάμεις της αγοράς εντός της ΕΕ. Επιπλέον, σημειώθηκε κάποια πρόοδος στις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στην αγορά ενέργειας, στις υποδομές μεταφορών, στην ψηφιοποίηση της οικονομίας και στα εκπαιδευτικά αποτελέσματα. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν αξιοσημείωτες διαφορές με τα περιφερειακά και ευρωπαϊκά σημεία αναφοράς. .(commission.europa.eu).

Η Αλβανία σε διάφορες πτυχές της εσωτερικής αγοράς, που περιλαμβάνει την ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών, υπηρεσιών και κεφαλαίων, μαζί με χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και την πολιτική ανταγωνισμού, έχει σημειώσει μερική εξέλιξη. Αυτό ισχύει επίσης για το εταιρικό δίκαιο και το δίκαιο πνευματικής ιδιοκτησίας. Επίσης, σημειώθηκαν εξελίξεις στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και στην ελεύθερη κυκλοφορία των μελών της οικογένειας πολιτών της ΕΕ και στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. Όμως αυτό δεν ισχύει για τον τομέα της πολιτικής ανταγωνισμού, καθώς η Επιτροπή Κρατικών Βοηθειών εξακολουθεί να στερείται λειτουργικής ανεξαρτησίας. (commission.europa.eu). Το 2022, σημειώθηκε κάποια πρόοδος στην ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων, η οποία οδήγησε στην αφαίρεση της χώρας από τη λίστα δικαιοδοσιών της FATF υπό αυξημένη παρακολούθηση, (.www.aade.gr).

Όσον αφορά την πράσινη ατζέντα και τη βιώσιμη συνδεσιμότητα, η Αλβανία έχει διαφορετικά επίπεδα προετοιμασίας στις μεταφορές, τα διευρωπαϊκά δίκτυα, το περιβάλλον, την κλιματική αλλαγή και την ενέργεια, που κυμαίνονται από κάποια έως μέτρια έως καλή ετοιμότητα. Σημειώθηκε πρόοδος στη μεταρρύθμιση των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας, στην εφαρμογή δημοπρασιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και στην προώθηση των δικτύων μεταφορών και περιφερειακής ενέργειας.. Η Αλβανία συμμετέχει ενεργά στον Μηχανισμό Πολιτικής Προστασίας της Ένωσης και επικύρωσε τη συμμετοχή της. Ωστόσο, σύμφωνα με την ΕΕ, απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για τη διαχείριση των υδάτων και των αποβλήτων, την επιβολή του περιβαλλοντικού νόμου και την προστασία της φύσης. Αυτές οι προσπάθειες συνδέονται στενά με το πρόγραμμα οικονομικής μεταρρύθμισης της Αλβανίας, το οικονομικό και επενδυτικό σχέδιο της Επιτροπής και την πράσινη ατζέντα των Δυτικών Βαλκανίων..(commission.europa.eu).

Η Αλβανία στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων, έχει σημειώσει πρόοδο ευθυγραμμίζοντας περαιτέρω τη νομοθεσία της με το κεκτημένο της ΕΕ, ιδίως, όσον αφορά την πρόληψη του εμπορίου αγαθών που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για θανατική ποινή και βασανιστήρια. Στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας της ΕΕ, η Αλβανία ευθυγραμμίστηκε με συνέπεια με όλες τις σχετικές αποφάσεις και δηλώσεις της ΕΕ καθ' όλη την περίοδο αναφοράς. Επιπλέον, ως μη μόνιμο μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ από τον Ιανουάριο του 2022, η Αλβανία εξακολουθεί να συμμετέχει ενεργά στην υπεράσπιση και την τήρηση της διεθνούς τάξης που βασίζεται σε κανόνες, με ιδιαίτερη έμφαση στην προώθηση των Γυναικών, της Ειρήνης και της Ασφάλειας. (commission.europa.eu).

3.4 ΕΚΘΕΣΗ ΑΛΒΑΝΙΑΣ 2023 ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

Σύμφωνα με την τελευταία έκθεση της ΕΕ σχετικά με την Ευρωπαϊκή προοπτική της Αλβανίας, η τελευταία έχει επιτύχει ένα ορισμένο επίπεδο ετοιμότητας για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, διατηρώντας ένα αξιόπαινο επίπεδο συνεργασίας με τα κράτη μέλη και τους οργανισμούς της ΕΕ. Ωστόσο, υπάρχει ανάγκη για αυξημένες προσπάθειες για την αντιμετώπιση των δραστηριοτήτων παράνομων ναρκωτικών, η οποία περιλαμβάνει την ενίσχυση των ικανοτήτων των αρχών επιβολής του νόμου. Με την πρόσφατη θέσπιση νόμου που επιτρέπει την παραγωγή κάνναβης για ιατρικούς και βιομηχανικούς σκοπούς, η Αλβανία εκκρεμεί στη δημιουργία αποτελεσματικών μηχανισμών για να αποτρέψει την εκτροπή της κάνναβης για ακούσιους σκοπούς. Η συνεχιζόμενη πρόοδος όσον αφορά την κατάσχεση και τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων που συνδέονται με το οργανωμένο έγκλημα χρήζει να διατηρηθεί. Επιπλέον, η ΕΕ θεωρεί ότι, θα πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες για την αύξηση του αριθμού των διώξεων και την εξασφάλιση οριστικών καταδικαστικών αποφάσεων, ιδίως σε υποθέσεις υψηλού προφίλ, με παράλληλη δημιουργία γραφείου ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων. Η αντιμετώπιση του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο, της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της πρόληψης και καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων είναι τομείς που απαιτούν πρόσθετα αποτελέσματα. Η ΕΕ σημειώνει ότι, είναι σημαντικό να ποινικοποιηθούν και να διωχθούν όλες οι μορφές διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών. Σχηματίστηκε πρόοδος στην εφαρμογή των συστάσεων της Moneyval και του σχεδίου δράσης της Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης (FATF). Παρά την πρόοδο αυτή, η Αλβανία συνέχισε να βρίσκεται στη λίστα της FATF με τις δικαιοδοσίες που υπόκεινται σε αυξημένη παρακολούθηση λόγω του σχεδίου νόμου της για την εθελοντική φορολογική συμμόρφωση (VTC), το οποίο περιλάμβανε διάταξη ποινικής αμνηστίας. Μετά την απόσυρση του σχεδίου νόμου, η FATF πρότεινε επιτόπια επίσκεψη τον Ιούνιο του 2023, που πραγματοποιήθηκε τον Αύγουστο, με αποτέλεσμα την αφαίρεση της Αλβανίας από τη λίστα τον Οκτώβριο του 2023. Ωστόσο, η Αλβανία πρέπει να διασφαλίσει ότι οποιοσδήποτε μελλοντικός νόμος VTC, συμπεριλαμβανομένων πιθανών ποινικών αμνηστιών ευθυγραμμίζεται με το κεκτημένο της ΕΕ και τα διεθνή πρότυπα. Το ιστορικό όσον αφορά το ξέπλυμα χρήματος και τις υποθέσεις διαφθοράς υψηλού επιπέδου παραμένει ανεπαρκές, γεγονός που απαιτεί περαιτέρω ανάπτυξη οικονομικών ερευνών (Έκθεση Αλβανίας 2023).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το οργανωμένο έγκλημα αποτελεί κοινωνικό, πολιτικό και οικονομικό πρόβλημα που απαιτεί αντιμετώπιση για την εύρυθμη κοινωνική ανάπτυξη και λειτουργία. Ιδιαίτερα σημασία έχει το αλβανικό οργανωμένο έγκλημα με τις διαστάσεις που έχει στη σύγχρονη εποχή, καθώς αποτελεί απειλή για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια. (Arsovska, J. (2015). Αυτό το παράνομο φαινόμενο ξεπερνά τις παραδοσιακές εγκληματικές δραστηριότητες, που περιλαμβάνουν τη διαφθορά, το ξέπλυμα χρήματος, την εμπορία ανθρώπων και το λαθρεμπόριο ναρκωτικών, μεταξύ άλλων, παράνομων επιχειρήσεων.

Η διασυνδεδεμένη φύση των εγκληματικών δικτύων όχι μόνο υπονομεύει το κράτος δικαίου, αλλά παρεμποδίζει επίσης την οικονομική ανάπτυξη και θέτει σε κίνδυνο την ακεραιότητα των πολιτικών θεσμών. Καθώς η Αλβανία προσπαθεί να ενισχύσει την ευρωπαϊκή της προοπτική, η αντιμετώπιση και ο μετριασμός των επιπτώσεων του οργανωμένου εγκλήματος είναι πρωταρχικής σημασίας. Η αποτυχία μιας αποτελεσματικής καταπολέμησης αυτών των εγκληματικών δικτύων, όχι μόνο θέτει σε κίνδυνο την εσωτερική σταθερότητα, αλλά εγείρει επίσης ανησυχίες μεταξύ των πιθανών ευρωπαϊών εταίρων, εμποδίζοντας την πρόοδο της Αλβανίας προς την ένταξη στην ΕΕ. Η αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος απαιτεί μια συνολική προσέγγιση, που περιλαμβάνει εγχώριες μεταρρυθμίσεις, διεθνή συνεργασία και συνεχείς προσπάθειες για την ενίσχυση των θεμελίων μιας δίκαιης και ασφαλούς κοινωνίας.

Για δεκαετίες, η μαφία, με τις ρίζες της και την καταγωγή της από την Αλβανία, έχει εξελιχθεί σε μια επίμονη κοινωνική μάστιγα. Η διεθνοποίηση των δραστηριοτήτων της αλβανικής μαφίας, που καλύπτει μια μυριάδα εγκληματικών πράξεων, έχει δημιουργήσει έναν περίπλοκο ιστό που εκτείνεται πέρα από τα εθνικά σύνορα. Αυτό το περίπλοκο δίκτυο, που τροφοδοτείται από τη διαφθορά στη δημόσια διοίκηση, τις δικαστικές και αστυνομικές αρχές και την πολιτική ηγεσία, ενισχύει τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε στην αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος. Ο αρνητικός αντίκτυπος επεκτείνεται στην οικονομική ζωή, όπου ευδοκιμούν οι δόλιες δραστηριότητες και ο εκβιασμός επιχειρηματιών, διαιωνίζοντας ένα περιβάλλον παράνομων οικονομικών κερδών. Το παράνομο «ξέπλυμα μαύρου χρήματος» επιδεινώνει περαιτέρω τη διάβρωση της οικονομικής ακεραιότητας. Υπό το φως αυτής της πολύπλευρης απειλής, είναι επιτακτική ανάγκη να ληφθούν ολοκληρωμένα αντίμετρα. Η ανθεκτικότητα και η προσαρμοστικότητα της αλβανικής μαφίας απαιτούν μια ενιαία και επίμονη προσπάθεια για τη διασφάλιση της κοινωνικής ευημερίας, την αποκατάσταση της οικονομικής ζωτικότητας και την ενίσχυση του κράτους δικαίου.

Μια σύγκλιση παραγόντων, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής ηγεσίας, των μυστικών υπηρεσιών, του στρατού και της δημόσιας διοίκησης, έχει συμβάλει σημαντικά στην άνθηση της αλβανικής μαφίας. Η συμβιωτική σχέση μεταξύ μιας αποδυναμωμένης και διεφθαρμένης δημόσιας

διοίκησης, μιας κατακερματισμένης οικονομίας επιρρεπής στην εκμετάλλευση, τη νομοθετική ανεπάρκεια που παρέχουν κενά στις εγκληματικές επιχειρήσεις και των ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων, δημιούργησαν συλλογικά ένα πρόσφορο έδαφος για την εδραίωση και την εκτεταμένη εμβέλεια του αλβανικού οργανωμένου εγκλήματος. Οι συστημικές αδυναμίες στη διακυβέρνηση, σε συνδυασμό με τις οικονομικές ευπάθειες, όχι μόνο τροφοδότησαν την ανάπτυξη του οργανωμένου εγκλήματος αλλά και εδραίωσαν τις ρίζες του βαθιά μέσα στον ιστό της αλβανικής κοινωνίας.. (Μαλκίδης, Θ. (2006).

Ο περίπλοκος ιστός οργανωτικών δομών της αλβανικής μαφίας, που περιλαμβάνει ηγέτες, ιεραρχικά στρώματα και εξειδικευμένα μέλη που είναι ικανά να εκτελούν επικίνδυνες αποστολές, αποτελεί μια τρομερή πρόκληση που εμποδίζει την αποτελεσματική και ολοκληρωμένη παρέμβαση. Λειτουργώντας διασυνοριακά και εμπλεκόμενη σε παράνομες δραστηριότητες σε πολλές χώρες, η αλβανική μαφία απαιτεί μεθοδικές, διεθνείς προσπάθειες για την επιτυχή καταπολέμηση της επιρροής της. Υπερβαίνοντας τα παραδοσιακά όρια επιβολής του νόμου, η διακρατική συνεργασία καθίσταται επιτακτική, απαιτώντας μια διαρκή και επίμονη δέσμευση για την εξουδετέρωση των εκτεταμένων επιπτώσεων του οργανωμένου εγκλήματος. Για να αποσυναρμολογηθεί αυτό το πολύπλοκο δίκτυο, είναι απαραίτητο να εμβαθύνουμε στις επιχειρηματικές δομές που εκμεταλλεύεται και να αποκαλύψουμε τους περίπλοκους μηχανισμούς που επιτρέπουν τη διείσδυσή του στον κρατικό μηχανισμό. (Arsovska, J. (2015).

Παρά τις συντονισμένες προσπάθειες της Αλβανίας να περιορίσει, αν όχι να εξαλείψει εντελώς, τη διάχυτη επιρροή της αλβανικής μαφίας, οι δραστηριότητες του οργανωμένου εγκλήματος εξακολουθούν να αποτελούν τρομερή πρόκληση. Στο πλαίσιο του πρωταρχικού στόχου της ευθυγράμμισης της χώρας με τα πρότυπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ένταξη, που απαιτεί αυστηρούς όρους και ισχυρά πλαίσια διακυβέρνησης, η Αλβανία έχει εφαρμόσει μια σειρά μεταρρυθμίσεων. Αυτές οι μεταρρυθμίσεις, αν και είναι ενδεικτικές ορισμένων θετικών αποτελεσμάτων, υπογραμμίζουν την πολυπλοκότητα του έργου. Η πολύπλευρη φύση του οργανωμένου εγκλήματος απαιτεί μια διαφοροποιημένη και προσαρμοστική προσέγγιση, όπου η συνεχής αξιολόγηση και επαναβαθμονόμηση των στρατηγικών είναι ουσιαστικής σημασίας για την αντιμετώπιση των εξελισσόμενων τακτικών που χρησιμοποιούνται από τα εγκληματικά δίκτυα. Το ταξίδι προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση απαιτεί όχι μόνο την εκπλήρωση συγκεκριμένων κριτηρίων αλλά και τη διαρκή δέσμευση για την προώθηση ενός ανθεκτικού και διαφανούς θεσμικού τοπίου, ικανού να καταπολεμήσει αποτελεσματικά την εδραιωμένη παρουσία του οργανωμένου εγκλήματος εντός των συνόρων της Αλβανίας. (Μπούρης Δ και Τζιφάκης Ν (2016).

Η συνεχιζόμενη μάχη ενάντια στην αλβανική μαφία απαιτεί μια διαρκή και ακλόνητη δέσμευση, καθώς η διάχυτη επιρροή της συνεχίζει να υπονομεύει την ευρωπαϊκή προοπτική της Αλβανίας. Η επίτευξη διαρκούς επιτυχίας σε αυτό το εγχείρημα απαιτεί μια ολιστική και

πολυδιάστατη στρατηγική που υπερβαίνει τα βραχυπρόθεσμα μέτρα. Χρήζουν ένταξης οι προληπτικές προσπάθειες, που να περιλαμβάνουν όχι μόνο ενέργειες επιβολής του νόμου, αλλά και ολοκληρωμένες θεσμικές μεταρρυθμίσεις, διεθνή συνεργασία και δέσμευση της κοινότητας. Αντιμετωπίζοντας τις βαθύτερες αιτίες και τα περίπλοκα δίκτυα που υποστηρίζουν το οργανωμένο έγκλημα, η Αλβανία μπορεί να ενισχύσει τα θεμέλιά της για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Η επιτακτική ανάγκη για συνέχεια σε αυτές τις προσπάθειες αντικατοπτρίζει την περίπλοκη φύση της παρούσας πρόκλησης, τονίζοντας την ανάγκη για διαρκή αφοσίωση στην εξάλειψη των βλαβερών δραστηριοτήτων της αλβανικής μαφίας και στη διασφάλιση των ευρωπαϊκών φιλοδοξιών του έθνους.

ΠΗΓΕΣ

Βιβλιογραφία

- Αλεξιάδη, Σ. (2004) Εγκληματολογία, (δ' έκδοση), Αθήνα – Θεσσαλονίκη: εκδ. Σάκκουλα.
- Arsovska, Jana (2015). [*Decoding Albanian Organized Crime: Culture, Politics, and Globalization*](#). University of California Press. σελ. 312
- Zhilla, Fabian· Lamallari, Besfort (2016). [*Evolution of the Albanian Organized Crime Groups*](#) (PDF). Open Society Foundation for Albania.
- Αντωνόπουλου Γ. (2011), «Μετανάστευση, «Συνωμοσία του Άλλου» και οργανωμένο έγκλημα στην Ελλάδα», Εγκληματολογία 2/201, σ.23-45.
- Azzari C., Carletto G., Davis B., & Zezza A., (2005) Moving away from Poverty: A Spatial Analysis of Poverty and Migration in Albania, ESA Working Paper No. 05-02 .
- Arsovska, J. (2015) Albanian Organized Crime Culture, Politics, and Globalization University of California Press.
- Abadinsky H., (1994) Organized crime, Nelson Hall, Chicago 1994.
- Albanese J. (ed.), (1995) Contemporary issues in Organized Crime, Criminal Justice Press, Monsey, New York.
- Abadinsky, H. (1983) The Criminal Elite: Professional and Organized Crime (Contributions in Political Science), New York.
- Arsovska J / Craig M, (2006) «Honourable» Behaviour and the Conceptualisation of Violence» in Ethnic-Based Organised Crime Groups: An Examination of the Albanian Kanun and the Code of the Chinese Triads, Global Crime, vol. 7, no. 2, σ.65-86.
- Arsovska J. (2015) Albanian Organized Crime Culture, Politics, and Globalization University of California Press.
- Arsovska J, (2010) Organised Crime and the Balkan Political Context: the Case of Albania, in Stoychev S. (ed), Organised Crime and the Balkan Political Context, Risk Monitor Foundation, Sofia.
- Ελληνική Δημοκρατία. Πρεσβεία στα Τίρανα. (2019) Ετήσια έκθεση 2019. Ελληνική Αστυνομία. (2018). Ετήσια έκθεση για το οργανωμένο έγκλημα στην Ελλάδα, έτους 2017. Αθήνα: ΚΕ.ΣΥ.ΔΕΠ
- Ελληνική Αστυνομία. (2019). Ετήσια έκθεση για το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα στην Ελλάδα, έτους 2018. Αθήνα: ΚΕ.ΣΥ.ΔΕΠ
- Ελληνική Στατιστική Αρχή. Απογραφή Πληθυσμού 2011. Ετήσια Έκθεση του Συντονιστικού Οργάνου Δίωξης Ναρκωτικών – Εθνικής Μονάδας Πληροφοριών (Σ.Ο.Δ.Ν.- Ε.Μ.Π), έτους 2010.

- Eisenstadt, S. N. (1995) Power, Trust, and Meaning: Essays in Sociological Theory and Analysis .University Of Chicago Press
- Firestone T, (1997) «Mafia Memoirs – What They Tell Us About Organized Crime», στο Ryan,
- Gambetta , D. (1993). The Sicilian Mafia. The Business of Private Protection. Harvard: Harvard University Press.
- Gambetta , D. (2009). Codes of the Underworld: How Criminals Communicate. Princeton: Princeton University Press.
- Jund , T. (2012) Η Ευρώπη μετά τον Πόλεμο. Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
- Islami, H. (1993) «Demographic Problems of Kosova and Other Ethnic Albanian Territories» in The Kosova Issue: A Historic and Current Problem, Tirana, Institute of History, σ.112-143.
- Islami, H.(1999) Demographic Reality in Kosova Pristina: Kosova Information Center.
- Ianni, F. (1972) A Family Business: Kinship and Social Control in Organized Crime, Russell Sage Foundation, New York.
- Hasluk, M. (2003) Ο άγραφος νόμος στην Αλβανία. Ιωάννινα: Ισνάφι .
- Καρύδης, Β. (1992). ‘Ο Φόβος της Εγκληματικότητας στην Αθήνα και η Κατασκευή του Στερεότυπου του Επικίνδυνου Αλβανού’, Χρονικά, 5, Εργαστήριο Εγκληματολογίας, Νομική Σχολή Δημοκρίτειου Πανεπιστήμιο Θράκης.
- Καρύδης, Β. (1994). ‘Αλβανοί Λαθρομετανάστες: Δράστες ή Θύματα;’, στο Πανούσης, Γ., Δημόπουλος, Χ. και Καρύδης, Β., Θυματολογικά κείμενα, Αθήνα-Κομοτηνή: Σάκκουλας.
- Καϊάφα-Γκμπάντι, Μ. (2003) «Η έννοια του οργανωμένου εγκλήματος στην ΕΕ – Το ποινικό δίκαιο μεταξύ ασφάλειας και ελευθερίας των πολιτών» Ποινικό Δίκαιο, 45, σσ.45- 98.
- Κοροντζής, Τ. (1997) Οργανωμένο έγκλημα και παράνομη μετανάστευση Αθήνα : Bookstars - Γιωγαράς 2017.
- Μαλκίδης, Θ. (2006). Όψεις του Αλβανικού Εθνικού Ζητήματος. Ιωάννινα.
- Μαντά, Ε. (1999) «Η Αλβανία στον 20ο αιώνα: Εκατό χρόνια μοναξιάς», Αγορά Χωρίς Σύνορα, Τόμος 4, Τεύχος 4, σ.45-56.
- Μαντά Ε., (2000) «Αλβανία και Κοσσυφοπέδιο. Από την απομόνωση στη δυναμική της ενσωμάτωσης», στο Καρακωστάνογλου Β., Κεντρωτής Κ., Μαντά Ε., Σφέτας Σ., Το Κόσοβο και οι αλβανικοί πληθυσμοί της Βαλκανικής, Θεσσαλονίκη, εκδ. Ίδρυμα Μελετών Χερσονήσου του Αίμου, σ.273-328.
- Μανωλεδάκης , Ι. (2002) Ασφάλεια και Ελευθερία. Ερμηνεία του Ν. 2928/2001 για το οργανωμένο έγκλημα. Σχετικά κείμενα, Αθήνα- Θεσσαλονίκη: εκδ. Σάκκουλα.
- Μπόση, Μ. (1999) Ζητήματα ασφάλειας στη νέα τάξη πραγμάτων, Αθήνα: Παπαζήση.

- Μπούρης Δ και Τζιφάκης Ν (2016) «Η προοπτική της Διεύρυνσης της ΕΕ και η Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας» στο Μαραβέγιας , Ν. Ευρωπαϊκή Ένωση. Δημιουργία, εξέλιξη, προοπτικές. Αθήνα: Κριτική, σ. 297-313.
- Vold B. G & Bernard J. T. & Snipes B. J. , Theoretical Criminology, Oxford University Press Inc, 2002

Ιστότοπος

- www.eur-lex.europa.eu
- www.consilium.europa.eu
(link:<https://www.consilium.europa.eu/en/search/?filetypes=PAGE&Keyword=Albania>)
- www.commission.europa.eu
(link:https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/QANDA_23_5612)
- Έκθεση Αλβανίας 2023, (link: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/system/files/2023-11/SWD_2023_690%20Albania%20report.pdf)
- www.op.europa.eu (link: <https://op.europa.eu/webpub/eca/special-reports/eu-support-to-the-rule-of-law-in-Western-Balkans-01-2022/el/index.html>)
- www.aade.gr, link: https://www.aade.gr/sites/default/files/2023-01/ΔΗΜΟΣΙΑ_ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ_FATF_ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ_2022.pdf
- www.statistics.gr
- www.cnn.gr link: <https://www.cnn.gr/kosmos/story/362782/alvania-sto-38-i-symmetoxi-ti-provlepei-o-enti-rama-gia-to-apotelesma>